

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Cena: do 30 petih vrst 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserti
petit vrsta 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Insertni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, priljučno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema se podpisano in sadostno frankovano.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1.50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Ljubljani	po pošti	V inozemstvu
12 mesecev	Din 240—	Din 240—	Din 360—
6	120—	120—	180—
3	60—	60—	90—
1	20—	20—	30—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Krivda dr. Korošca in SLS.

Ob prevratu je čakala SLS ogromna naloga. Usoda Slovencev je bila izročena v njene roke. SLS je bila močna in veljavna in kazalo se je, da se zaveda svoje moči in veljavnosti ter da hoče storiti vse, kar zahteva veliki trenotek v korist slovenskega ljudstva. Sredi nepopisnega navdušenja je bil na čelo SLS predsednik Narodnega Veča v Zagrebu, katerega oblast je obsegala Slovenijo, Hrvatsko in Slavonijo, Dalmacijo, Bosno in Hercegovino. Dr. Korošec je bil postavljen na visoko mesto v borbo za stvaritev jugoslovenske države.

SLS je bila na višku svojega ugleda, združenega z odgovornostjo, kakršne ne bo imela nikdar več nobena slovenska stranka. V narodni vladi v Ljubljani je imela absolutno večino, v Zagrebu je predsedoval dr. Korošec in iz Narodnega Veča pozival celokupni naš narod ene krvi in jezika, ene duše in enega srca, da se zastavi za uresničitev svojih zahtev in načel z eno udanostjo in samozatajevanjem, ki jih zahteva sedanja usodopolna doba. Zdravljimo se vsi v eno veliko, nerazdružljivo narodno kolo, kateremu je pred očmi samo veliki ideal narodnega ujedinjenja, svobode in neodvisnosti, da se s tem pokažemo vredne velike dobe, v kateri živimo in velikih nalog, katere smo prevzeli.

Ono objavo Narodnega Veča je podpisal kot podpredsednik tudi Svetozar Pribičević. In kako je danes med njima? Svetozar Pribičević je moral leta 1924 priskočiti na pomoč ideji narodnega ujedinjenja, katerega je dr. Korošec leta 1918, tako toplo razglašal v jugoslovenski svet, od katerega pa se je oddaljil iz nagibov, ki so partizanski in prepleteni s protidržavnimi stremelji. Svetozar Pribičević je ostal zvest državi enotnosti, nekdanji predsednik N. V. in prvi ministrski podpredsednik dr. Korošec pa se izgublja danes v separatističnem spletkarjenju, da si je zatemnil vse svoje dobre dni po preobratu.

Značilno je, da se je že takrat naglašalo ob raznih prilikah, da se pogreša dr. Kreka. In odpadel je bil dr. Šušteršič. Ostal je le dr. Korošec! Vodstvo SLS ni bilo kos težki nalogi, ki jej je bila prisojena. Videlo se je nervozno delovanje in postavljanje, preudarnosti in dalekovidnosti pa ni bilo nikjer. Širokega političnega dela je bilo treba doma, v Beogradu in v Parizu, ali razumevanja in sposobnosti za tako delo ni imela SLS. Do takrat je živela v lepo urejenih domačih političnih razmerah in med Ljubljano in Dunajem je bila politika SLS lahka. Po preobratu pa

je bilo treba kreniti na pot političnega stvarjanja in pokazati svoje zmoglosti in duševno silo. Samo dr. Korošec se je skušal nekoliko dvigati, ali ni mu uspelo, drugi poveljnik v SLS so se lovili okoli, iščeč komodnosti v upravi v času, ko je bilo treba pazno in visokopotezno graditi novo javno življenje.

SLS je zakrivila naš koroški poraz. K tej črni strani v njeni zgodovini se vrsti druga črna stran — Rapalom. Čim bolj se oddaljujemo od žalostnih dni koroškega plebiscita in rapalskega udara, toliko jasneje se oblikuje pred očmi slovenskega ljudstva krivda SLS. Nesposobnost vodstva SLS je razočarano vplivala v našem državnem središču. Da bi jo prikrili, so pričeli zabavljati in se bahati. To je navadno pri ljudeh nizkega obzora. Takih slučajev je polna politična zgodovina. Udrili so po Beogradu, po Srbiji, pri tem pa se pridružili na svojo moč in nadigvali na čudne reči, ki čakajo Jugoslavijo. Zapravljali so Slovenstvo in mu res prizadeli udarce, ki so je razkosali. In namesto da bi vsaj Slovenija lepo cvetela, so jo vrgli v Radićevo nevarno rovarenje. Ako bi se bil dr. Korošec držal državne ideje in bi se ne bil oprijel Radića, bi bilo danes boljše zanj, za SLS in za vso Slovenijo. To je gotovo, kakor tudi bi dr. Korošec v nasprotju z Radićem lahko mnogo dobrega storil za našo državno misel. Tako pa se prvi politika SLS po strmih potih in prinaša same neuspehe in samo škodo. Ljudstvo je zbežano in si ne ve pomagati. Išče krivce pa čisto zgrabi le po nepravih osebah. Na notranji neurejenosti, na zlo provzročajoči upravi niso krivi samo oni, na katere kaže SLS s prstom, marveč tudi tisti močje, ki so izšli iz nje kot predstavniki ljudstva, pa raje kljubujejo, kriče in se derjo po parlamentu, namesto da bi pošteno delali. Najprvo se je ogreval dr. Korošec za homogeno radikalno vladno, in ji držal stolček, da se je vspela na krmilo, potem pa jo hruli, da je koruptna. Moč je pozabil na svoje lepo pričetno delo za ujedinjenje. Zato bi bilo prav, da bi se malo spomnil na pretekle čase, znova prečital svoj proglas z dne 19. oktobra 1918, ter se zavedel, da je njegova dolžnost, boriti se za ideal narodnega ujedinjenja. Proč od Radića!

ŠPANSKI ZAPLENILI ANGLEŠKI PARNIK.

— Pariz, 2. aprila (Izv.) Tukanjski listi poročajo, da so španske oblasti zaplenile angleški parnik, ki je vozil upornikom v Maroko orožje in živila. Španska vlada bo takoj intervenirala v Londonu, da se ugotovi, s kakšnim namenom skuša angleška podpirati upornike v španskih kolonijah.

Politična situacija.

— Beograd, 3. aprila. (Izv.) Izvzemši verifikacijo Radićevih mandatov, ki pomeni važno etapo v razvoju sedanje krize, je potekel včerajšnji dan brez važnejših dogodkov. V parlamentarnih in političnih krogih vlada napeto pričakovanje in zanimanje za to, kar nam obetajo prihodnji dnevi. V teku današnjega dne se sestane verifikacijski odbor, da sestavi formalno poročilo o svojem poslovanju, ki ga izroči predsedniku narodne skupščine še danes. V zvezi z verifikacijo Radićevih mandatov je ministrski predsednik Pašić prošil popoldne za avdienco na dvoru. Še pred to avdijenco se je vršilo pri ministrskem predsedniku posvetovanje, na katerem so vladni krogi pretresali politično situacijo ter ukrepe za nadaljnjo taktiko vlade nacionalnega bloka. V popoldanski avdijenci je g. Pašić informiral kralja o politični situaciji, ki je nastala v zvezi s tem, da bodo verificirani tudi vsi ostali Radićevi mandati. Verifikacija 27 novih Radićevih mandatov je povzročila razdvojenost v mišljenju političnih krogov. Nekateri smatrajo, da večina skupščine ne potrdi verifikacije v plenumu, drugi pa zatrjujejo, da momentano ni drugega izhoda iz nastale krize, kakor da se parlamentarnim potom omogoči vsem radićevcem udeležba v parlamentarnem delu. Verjetna je druga možnost, da se namreč po predloženem poročilu verifikacijskega odbora

otvori v skupščini diskusija o nekaterih podrobnostih verifikacije, na kar bo le-ta v celoti sprejeta. V tem slučaju je treba računati z novimi volitvami, kajti to je edini izhod iz kritične situacije. Ne ve se samo, kdaj naj bi se volitve vršile. Vladni krogi smatrajo, da je treba z volitvami še počakati, ker hočejo ta čas porabiti za povzdigo nacionalne zavesti in smisla za narodno in državno edinstvo med ljudskimi masami. Pašić-Pribičevićeva taktika gre za tem, da se v slučaju novih volitev ustvari močan nacionalni blok, ki naj zbere pod svojim okriljem vse jugoslovensko orijentirane elemente. Volitve bi se vršile šele v septembru.

Drugače pa vlada v političnem in parlamentarnem življenju precejšnje zatišje. Konsternacija in nervoznost je opažati v opozicijskih krogih, zlasti med radićevci, ki so zelo poparjeni. V svojih izjavah, ki so jih dali šefi opozicije, se vidi, da opozicija nikakor ne želi novih volitev. Smatra namreč, da je njeno stališče zdaj najbolj ugodno in prikladno za normalni razvoj političnega položaja, ki se mora vršiti parlamentarnim potom. Volitve ne diše opoziciji iz razumljivega razloga, ker ni sigurna svoje zmage. Njeni nasprotniki so začeli energično akcijo za nov nacionalni značaj naše notranje politike. V teku današnjega dne se odloči, da-li se sestane narodna skupščina v torek ali ne.

Pred preokretom v politični situaciji.

Verifikacija Radićevih mandatov. — Računi opozicije. — Davidović dobi mandat za sestavo poslovne vlade?

— Beograd, 3. aprila. (Izv.) Na včerajšnji seji verifikacijskega odbora, za katero je vladalo v parlamentarnih in političnih krogih veliko zanimanje, so bili verificirani vsi Radićevi mandati, ki so bili izročeni odboru z zadevnimi polnomočji. Verificiranih je bilo skupno 27 novih Radićevih mandatov. Verifikacija teh mandatov pride pred narodno skupščino v soboto ali ponedeljek. S tem je rešena tudi kriza skupščinskega predsednika Ljuba Jovanovića, ki je obetal, da bodo Radićevi mandati verificirani. Opozicija je z gotovostjo računala, da se bo nova vlada nacionalnega bloka uprila verifikaciji Radićevih mandatov ali da jo bo vsaj skušala zavlačevati, toda njeni računi so se izjalovili. Če bi bil verifikacijski odbor iz kakršnegakoli razloga odklonil verifikacijo, bi bila dana opoziciji možnost, da nastopi proti predsedniku skupščine in zahteva njegovo demisijo. Z verifikacijo ta možnost od-

pade in stališče Ljube Jovanovića je sedaj utrjeno. Važnost tega dogodka priznavajo tudi opozicijski krogi.

Radikalna skupina v verifikacijskem odboru si še ni na jasnem glede nadaljnega razvoja dogodkov v zvezi z verifikacijo, toda splošno prevladuje naziranje, da narodna skupščina potrdi verifikacijo vseh Radićevih mandatov, čim jih odbor predloži. S tem bi bilo verificiranih vseh 61 Radićevih mandatov. Kakor doznava Vaš dopisnik, je računati te dni s senzacionalnim preokretom v politični situaciji. Po zatrevanju opozicijskih krogov skupščina ne bo odgođena. To stališče zavzema baže tudi krona. Opozicija računa s sigurnostjo, da se kralj v najkrajšem času odloči poveriti Davidoviću mandat za sestavo nove vlade. Ta vlada, na čelu z Davidovićem, bi bila poslovna. V zvezi s to kombinacijo so tudi zemljoradniki odgodili publikacijo svojega manifesta.

Raznolčenje v opozicijskih krogih.

V znamenju konferenc in avdi-jenc. — Radićevci v avdijenci?

— Beograd, 3. marca. (Izv.) Po prvih neuspehih, ki jih je doživela opozicija, je nastopila v njenih vrstah precejšnja konsternacija. Duhovi so se nekoliko pomirili in tudi prvotne bojevitosti ni več opažati. Sedanja akcija opozicije je osredotočena na konferencah njenih šefov. Kakor je obveščen vaš dopisnik iz opozicijskih krogov, bo danes ali najkasneje jutri sprejet v avdijenci na dvoru šef Jugoslovenskega kluba dr. Korošec, ki namerava informirati kralja o politični situaciji, v kateri se nahaja opozicija zaradi taktike Pašić-Pribičevićeve vlade. V opozicijskih krogih krožijo tudi vesti, da namerava 6 radićevcev prositi za avdienco pri kralju.

Zanimanje za politični položaj v Sloveniji.

— Beograd, 3. aprila. (Izv.) Včerajšnja »Samouprava« živahno komentira politično situacijo v Sloveniji. Z veseljem ugotavlja, da se je pričela v Sloveniji energična borba proti separatističnim in avtonomističnim elementom ter naglašava važnost koncentracije tistih političnih sil, ki stoje dosledno in zvesto na braniku državnega in narodnega edinstva. Po mnenju lista je storjen tudi na slovenskih tleh prvi korak k okrevanju naših političnih razmer.

Vажne avdiјence na dvoru.

— Beograd, 3. aprila. (Izv.) Včeraj popoldne je kralj sprejel skupščinskega predsednika Ljuba Jovanovića. Popoldne je bil v avdijenci na dvoru ministrski predsednik Nikola Pašić, ki ga je kralj sprejel v daljši avdijenci ponovno ob 18. Te avdiјence spravljajo politični krogi v zvezo z verifikacijo Radićevih mandatov, za katero se živahno zanima tudi krona. O poteku avdiјence niso znane podrobnosti. Znano tudi ni, da-li se je govorilo na avdiјencah o nadaljnjih korakih in taktiki Pašić-Pribičevićeve vlade in da-li so se pretresale vse možnosti in kombinacije za nadaljni razvoj parlamentarne in politične krize. Vsekakor pa so te avdiјence zelo važne ter imajo dalekosežno politično ozadje.

VREMENSKA NAPOVED.

— Dunaj, 2. aprila. Uradna vremenska napoved za 3. april. Nobene bistvene spremembe. Oblačno, hladno in deževno.

Aleksej Tolstoj.

Polet na Mars.

Roman.

Los je hipoma prekinil svoje besede, s čudnim pogledom je premeril navzoče — vsi so ga poslušali s strahom in majali z glavami. Potegnil je na oči čepico.

— Ni primerno rečeno, toda še minuta in ne bo me na zemlji. Oprostite mi zadnje besede. Prosim, umaknite se čim dalje od aparata.

Los se je obrnil in zlezel v odprtino ter jo takoj s silo zaloputnil za seboj. Navzoči so se prerivali ter med razburjenimi klici drveli iz lope k množici na trgu. Nekdo je začel z zategnjenim glasom kričati: Pozor! Proč, vlezite se!

Molče so se ozirali zdaj tisoči na kvadratna, razsvetljena okna lope. Tam je bilo tiho. Tišina je vladala tudi na trgu. Tako je minilo nekaj minut, — nestrpnj čas pričakovanja. Mnogi so se vlegli na travo. Naenkrat je v daljavi glasno zarezgetal stražnikov konj. Nekdo je vzkičnil s čudnim glasom:

— Tiše! V lopi je oglušilo počilo, kakor da se je prelomilo drevo. Takoj so se začuli jačji, pogostejši udarci. Zadržala je zemlja. Nad streho lope se je dvignil topi nos, ki ga je zastrl oblak dima in prahu. Trekanje se je povečalo. Črni aparat se

je pokazal ves nad streho in obvisel v zraku kakor da išče smeri. Eksplozije so se združile v splošno bobnenje in štiri sežnje dolgo jaice se je vzpelo kot raketa počevno nad množico, švignilo proti zapadu, zapustilo za seboj agnieno progo in izginilo v krvavordečih motnih oblakih. Šele sedaj je nastal v množici krik, v zrak so letele čepice, ljudje so drveli in obkolili lopo.

VII. POGLAVJE.

V črnem nebu.

Los je bil privil vhodno odprtino, sedel nasproti Gusjeva in mu začel gledati v oči — v bodoče, kot pri ujeti ptici, zenice.

— Letimo, Aleksej Ivanovič?

— Nič zato.

Tedaj je Los prijel ročico reostata ter jo nekoliko okrenil. Začul se je zamolkel udarec, oni pok, ki je tako pretresel tisočno množico na trgu. Okrenil je drugi reostat. Zamolčko treščanje pod nogami in sunki aparata so postali tako močni, da se je Gusjev oklenil sedeža in izbulil oči. Los je spojil oba reostata. Aparat je planil v zrak. Udarci so postali lažji, sunki so se zmanjšali. Los je zakričal:

— Dvignili smo se!

Gusjev si je obrisal potno lice. Postalo mu je vroče. Brzinomer je kazal 50 metrov v sekundi, kazalec pa se je še vedno pomikal dalje.

Aparat je drvel po tangenti proti veletoku zemlje. Centrobežna sila ga je snala proti vzhodu. Ka-

kor je bilo izračunano, se je moral v višini 100 km izravnati in leteti po diagonalni, ki je navpična k površini zemlje.

Dvigalo je delovalo enakomerno brez presledkov. Los in Gusjev sta odpela kožuhe in potegnili čepice na zatilnik. Hladen pot je curčil po njunih obrazih. Električne svetilke so bile ugasnjene in motna luč je prodirala skozi steklo očesc.

Premagujoč slabost in začetno vrtenje v glavi je Los pokleknil in gledal skozi očesce oddaljujočo se zemljo. Razprostirala se je kakor ogromna upognjena, modro-siva čaša brez robov. Tuintam so ležali na nji kakor otoki kupi oblakov — to je bil Atlantični ocean.

Polagoma se je čaša umikala navzdol. Desni rob se je začel svetlikati kot srebro, drugi rob pa je polagoma sasilala senca.

In glej, čaša se je zdela še kakor balonček, ki pada v brezno.

Gusjev se je pritisnil k drugemu očesu rekoč:

— Z Bogom, matuška, dovolj smo živeli na tebi, dovolj je prelite krvi.

Vstal je, toda naenkrat se je samajel in zvrnil na blazinico.

Zgrabil se je za vrat.

— Umiram, Mstislav Sergejevič, ne morem več.

Los je čutil: srce utripa še čedalje hitreje, ne utripa več — drhti in duši. V senca udara. V očeh se mu temni.

Po vseh štirih se je splazil k brziniomeru. Kazalec se je hitro dvigal in kazal neverjetno brzino. Končana je bila plast zraka. Privlačnost je postajala manjša. Kompas je kazal, da je zemlja navpično spodaj. Brzina je z vsako sekundo naraščala in aparat je drvel s strašno naglico v vsemirno ledeno prostranstvo.

Los je lomil prste, komaj je še odpel za vratom kožuh — srce se je ustavilo.

Ker je Los predvidel, da doseže brzina aparata in torej tudi v njem nahajajočih se teles, tako stopnjo, da nastopi neopazna sprememba hitrosti srčnih utrinov, obtoka krvi, sokov in vsega življenjskega ritma v telesu, je spojil brziniomer enega od žiroskopov (bila sta v aparatu dva) potom električnih žic s pipami kotlov, ki so morali izločiti v slučaju potrebe veliko količino kisika in amonijevih soli.

Los se je zdramil prvi. Prsa mu je rezala, glavi se mu je vrtelo in srce je šumelo kot vrtača. Misli so se pojavile in izginile, nenavadne, nagle in jasne. Gibanje je bilo lahko in točno.

Los je zaprl nepotrebne pipe kotlov in se ozrl na brziniomer. Aparat je drvel z brzino krog 500 km v sekundi. Bilo je svetlo. Skozi eno očesce je prodirala ravna, oslepična solnčna svetloba. Pod žarblom je ležal Gusjev s krčevito stisnjenimi zobmi in steklenimi, izbuljenimi očmi.

Po verifikaciji Radićevih mandatov.

Kriza na vrhuncu. — Pašić sestavi volilno vladu? Rekonstrukcija sedanjega vlade.

— Beograd, 3. aprila. (Izv.) Današnji listi živahno komentirajo politično situacijo, ki je nastala po verifikaciji Radićevih mandatov. »Politika« obravnava vprašanje, ki ga je napravil ta dogodek na razpoloženje v opozicijskem bloku, ter prihaša do zaključka, da je nastopil odločilni moment v razvoju parlamentarne krize. Vsi listi naglašajo, da je edini izhod iz poostre krize po verifikaciji ta, da Pašić-Pribičevićeva vlada demisijsko. Veliko zanimanje je vzbudila v političnih krogih vest, da bodo nekateri Radićevi poslanci v najkrajšem času sprejeti v avdijenci na dvorcu. Današnji dan obeta važna, odločilna dogodka v razvoju politične situacije. Šefi opozicije so imeli včeraj skoraj permanentne seje. V radikalnih krogih se danes splošno zatrjuje, da bi iskali radikali v slučaju, če ne pridobe na svojo stran dveh mandatov, drugega izhoda. Veliko politično važnost pripisujejo tudi včerajšnji avdijenci g. Pašića pri kralju.

Z druge strani pa vlada veliko zadržanje za to, kdaj predložiti verifikacijski odbor narodni skupščini svoje poslovno poročilo. Opozicija smatra, da se mora to zgoditi še tekom tega tedna, dočim stoji vlada na stališču, da naj se poročilo predloži šele po Veliki noči. Tudi sestanek narodne skupščine naj bi se vršil po Veliki noči. V zvezi s tem so se nekateri poslanci obrnili na ministrskega predsednika in predsednika narodne skupščine za pojasnilo, ali bi kazalo, da se do sestanka skupščine razidejo na počitnice. Pašić jim je odgovoril, naj ostanejo vsi poslanci na svojem mestu in da se bo to vprašanje še pretresalo. Opozicijski krogi smatrajo verifikacijo Radićevih mandatov za važen faktor, ki znatno izpreminja politično situacijo. S tem dogovikom iz-

gublja Pašić-Pribičevićeva vlada svojo večino. Današnji listi razmišljajo ta preokret ter naglašajo, da pomeni to vrhunec krize. »Vreme« priobčuje članek, v katerem presoja situacijo in izjavlja, da sta sedaj samo dva izhoda: ali da si Pašić osigura večino v parlamentu s tem, da pritegne na svojo stran nekatere nevladne skupine, ali pa da demisijsko vlado ter si izposluje mandat za volilno vladu. Pašić deluje v eni in drugi smeri, ker neče izpustiti iniciative iz svojih rok. Glede prvega izhoda radikalni krogi molče o tem, katero nevtralno skupino bi pritegnili na svojo stran. Zarimivo je, da se v radikalnih krogih splošno zatrjuje, da vlada ne računa več z Nemci in džemijetom. Opozicija smatra, da bo Pašić-Pribičevićeva vlada demisijsko, še preden predloži verifikacijski odbor svoje poročilo narodni skupščini. V splošnem pa pripisujejo vsi krogi veliko važnost včerajšnjim avdijencam Pašića na dvorcu.

Današnja »Politika« pravi, da bo Pašić na vsak način skušal dobiti mandat za sestavo volilne vlade, in politični krogi so prepričani, da se mu to tudi posreči. Volilna vlada pa bi morala v prvi vrsti pomiriti radikalne kroge in odstraniti nekatere taktične difference v lastnih vrstah. Splošno se smatra, da je rekonstrukcija sedanjega vlade tudi za slučaj, če bi Pašić demisijsko in sestavil novo volilno vladu, neizbežna. In nacionalnega bloka bi izstopil minister za agrarno reformo in še nekateri drugi ministri.

Pravo senzacijo pa je vzbudila vest da namerava Radićevi poslanci prositi za avdijenco pri kralju. To pomeni, da je opozicija pripravljena napeti zadnje strune za končno zmago.

Politične vesti.

— Okrožnica demokratske stranke. Načelstvo demokratske stranke za mariborsko in ljubljansko oblast sta izdala na vse demokratske organizacije v Sloveniji okrožnico, v kateri je očrtano in pojasnjeno stališče, ki ga je zavzelo vodstvo demokratske stranke napram razkolu v vrstah demokratskih poslancev v narodni skupščini. V tej okrožnici se naglašja, da je osnovna ideja demokratskega programa integralno ujedinenje našega naroda. S to idejo stoji in pade demokratska stranka. Vsekompromis na račun te ideje je udarec proti eksistentni pravici stranke same. Zato sta strankin kongres l. 1921. in glavni odbor l. 1922. zabranila koalicio s strankami, ki ne priznavajo državne in narodnega edinstva. Ko je z odstopom homogene radikalne vlade nastala nova politična situacija, se je Ljuba Davidović s svojimi ožjimi somišljeniki odločil za koalicio s federalisti ter pristal na to, da prevzame vladu, ki bi bila odvisna od milosti Stjepana Radića, ki z Dunaja izjavlja, da ne opušta svojega republikanskega programa in da je prisega zvestobe kralju in državi le taktična poteza ter izjavlja, da ne bo miroval preje, dokler ne zruši Jugoslavije. Ali naj jugoslovanski demokrati pomagajo izročiti državno krmilo temu Radiću, ali smejo priversti na državno krmilo klerikalce, ki so ostali nepomirljivi nasprotniki državne, nacionalne in napredne misli? Državna moč v rokah federalistov bi pomenjala etapo v federalizmu, ki pomenja razpad Jugoslavije sploh ter politično in gospodarsko smrt Slovenije. Okrožnica nadalje povdarja: »Dasi je nam z ozirom na strankine discipline težko, vendar nam gre zvestoba do strankinega programa, v katerem je utelešen interes naroda in države, nadvse; zavedajoč se trdne onore v zgornj omenjenih sklepkih najvišjih instanc demokratske stranke, smatramo, da ravnamo prav, ako nočemo biti priprave za separatistični triumf. Zato odobravamo odločitev Svetozarja Pribičevića in njegovih tovarišev, ki so ostali zvesti programu stranke ter ustanovili samostojni demokratski klub. Na to odločitev je zlasti vplivalo spoznanje, da bi vlada opozicijskega bloka dovedla na krmilo v Sloveniji klerikalni režim, ki bi svojo moč vporabil za uničenje naprednjakov. To odločitev pa je olajšala tudi okolnost, da je nova vlada odbila pomoč Nemcem in tako napravila konec nemškemu izsiljevanju. Okrožnica zaključuje: »Verni smo in ostanemo svoji jugoslovanski ideologiji. Ker pa nočemo, da bi historična in morda za desetletja usodna odločitev na bližnji volitvi po naši sodgovornosti stala pod vtisom, da celo iz vrhovne državne uprave oficijelno veje separatistični, federalistični duh in teror, zato smo se odločili izreči s tem popolno zaupanje Svetozarju Pribičeviću in ostalim njegovim tovarišem v »Samostojnem demokratskem klubu«, zlasti našemu tovarišu Josipu Reiserju ter še posebno povdarjamo svoje prepričanje, da le tem potom moremo pripomoči do zmagaj idej naše demokratske stranke.

— O domoljubju za — nagrado je spregovoril današnji »Slovenec«, ki se ne stramuje očitati iskrenim Jugoslovencem, da niso srbofilni iz srčnega prepričanja, temveč v pričakovanju nagrad in denarja ter mastnih služb. Dovoljuje mo si vprašati klerikalne hinavce, ki v svoji infamiji ne poznajo elementarnih pojmov dostojnosti in takta, kdo je koval iz krvi padlih za osvobodjenje večji kapital — ali klerikalna zalega, ki se šopiri na tujih lavorikah ali tisti gospodje v črnih talarjih, ki so blagoslovljali orožje proti Srbom in ki danes ravno proti državi, ali pa oni skromni, požrtvovalni in rodoljubni slovenski sinovi, ki so se dejansko borili za zmagajo jugoslovanske ideje? Pokažite v svojih vrstah vsaj enega, ki je res kaj do prinesel k osvoboditvi in imenuje drugega, ki je preli za Jugoslavijo svojo kri, pa bi ne bil pozabljen, zastopavljen in celo zaničevan. Nismo se skrivali, kakor vi, kajti pisec teh vrstic je nosil šajkačo že koncem leta 1915. kot srbski dobrovoljec v Rusiji, dočim ste vi mirno sedeli doma in agitirali za katoliško Avstrijo. Zato se nam zdi, da je najbolje, ako previdno molčite.

— Nevtralni klub. Beogradski listi poročajo, da se v parlamentu snuje nov blok, v katerega naj bi vstopili Nemci, džemijet, oba radićevska desidentata Kordić in Milinarić in vsi drugi poslanci, ki niso v nobenem klubu. Imenoval bi se naj nevtralni blok. Blokomanija! — Svetozar Pribičević o svojih politiki. V prvi številki svojega glasila »Reč« priobčuje Svetozar Pribičević uvodnik pod naslovom »Domovina nad vse«. V tem članku pravi med drugim: »Morali smo se ločiti. Med Davidovičevim in našo skupino že davno ni bilo soglasja v programu, v načelih in idejah. Z več časa je za Davidovičev skupno strankin program ničev, taktika vse. Davidovičeva politika ni več politika demokratske stranke. Oče te politike je nekdo imenovan Stojan Protić. To politiko je po-

bijala demokratska stranka ne iz strankarskih ozirov, marveč zato, ker je ideologija demokratske stranke ideologija integralnega narodnega edinstva. Ljuba Davidović zatrjuje, da ima njegova akcija namen, da okrepi državno edinstvo. Zdi se mi, da se Davidović ne zaveda, kaj govori, in da mu politični pojmi niso jasni, kako bi sicer mogel trditi, da bi mogel blok 140 članov, med katerimi je 112 federalistov, učvrstiti državno edinstvo? Davidović lahko verjame, da Korošec, Spaho in Radić mnogo resneje pojmujejo svoj program nego on to zamišlja; njim program ni samo sredstvo za pridobivanje ljudskih mas, kakor to mislijo v Beogradu, marveč oni z vsoto resnobno delujejo na to, da uveljavijo program federalističnega bloka, ki so ga nedavno formulirali.

Preveč.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

LJUBLJANSKA DRAMA.
Začetek ob 8.

Četrtek, 3. aprila: »Ašantka«. D.
Petek, 4. aprila: »Cezar in Kleopatra«. F.
Sobota, 5. aprila: »Hamlet«. Dilaška predstava pri znanih cenah. — Začetek ob 16. uri. Izven.
Nedelja, 6. aprila: »Kamela skozi uho Sivana«. K. Izv.
Ponedeljek, 7. aprila: »Othello«. E.

LJUBLJANSKA OPERA.
Začetek ob pol 8.

Četrtek, 3. aprila: »Možiček« in plesni večer. Red A.
Petek, 4. aprila: Plesni večer gđ. Wislakove. Izv.
Sobota, 5. aprila: »Poljub«. E.
Nedelja, 6. aprila: »Aida«. Izv.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Četrtek, 3. aprila: »Traviata«. Izv. Gostuje ga. Debička, dvorna operna pevka.
Petek, 4. aprila: »La Bohémé«. Gostuje ga. Debička.

M. Z.

CEZAR IN KLEOPATRA.

Bernard Shaw trdi o sebi samem, da je zelo resen človek. Posluša je za sredi resnosti burleske, travestije, celo nesmisla zato, ker bi svet brez tega ne čital in ne poslušal njegovih resnosti. To bi bila torej metoda, ki se je poslužuje za spreobračanje grešnikov tudi Salvation Army (Armada spasa) ona čudna dobrotvorna družba, ki je vzklila iz anglosaksonske duše. Vsekakor je Shaw pesnik, ne samo literat. In celo izredno čuten, nežen pesnik. Pa vedno samo mestoma. Vrhutega mrgoli po vseh Shawovih spisih, v romanih in v igrah, blestečih aforizmov, psiholoških bliskov in globokih modrosti. Spominjaš se nanje, četudi si morda že zablil, odkod jih poznaš.

Vmes pa ima Shaw dostikrat čudne reči, da ne veš, ali je brezokusnež ali prismođa. Vsekakor nima ta duh enotnosti, je nekaj Stjepan Radić angleškega slovtva. Zdal tak, zdaj nasproten in potem zopet drugačen. Toda vsa ta množica Shawovih duš se mu gnete skozi eno in isto delo in zato zasuščajo ta dela neko praznino. Nima jo enotnosti in sloga, ne smeri in včasih se hkoncu vprašaš: kaj pa je zdaj tole vse skupaj bilo in čemu? Pri vsi izbori glediški tehniki so to komajda dramski umotvorji, ker imajo premalo konflikta in nič prave razrešitve. Dejanje se vrši, a ne dozoreva v kak zaključek.

Shawov humor kaže rad v grotesko in postane čisto vnanje prevdajenje. Zato včasih odbija in skvari ostalo. Vzemimo tle gled iz »Androkla in levas«. Izprva vidiš, da leži v puščavi bolan lev, resničen lev, katerega potegne Androklos triz iz šape. Toda potem zaplešeta Androklos in lev v objemu polko po puščavi. Zdal ne veš več, leži to res lev, ali pa le neka pisateljeva alegorija leva, antropomorfizacija, ki bo tudi še po človeško nemara pregovorila in rešitlju razložila v lepi besedi levjo hvaležnost. Kolikortoliko realistično začetni akt je z onim nemogočim plesom unken in razumeti ni, čemu je bila taka skvarba potrebna. Razumeti jo moremo le iz onega, kar sem uvodoma omenil. Umotvor je na trpi.

Britanski svet je iznašel klavne ekecentrike, kateri so pravzaprav bitja brez notranjega humorja. Njih humor obstoja v pretiravanju vnanjih prihk do take paradoksnosti, da te naposled prisli do smeha. Znani filmski komik Chaplin je tak, dejal bi umstven humorist. Tudi Mark Twain, ki so ga Amerikanci deloma iz hurá-patriotizma, deloma zato, ker njih narodu res posebno prija, že zdavnaj razbobljal za kralja vseh humoristov, ima tak konstruiran humor. Zato me je skoro povsod pustil zelo hladnega. Kako ves drugačen je na pr. Nemec Viljem Busch. Iz vsakega njegovega verza in vsake risbe k stihom ti puhti nasproti bohotna dovornost, rojena podzavestno in neposredno iz razpoloženja duše. Enako kakor izteče pesniku Hrilčna pesem ali otiču njegovo petje.

Morda tiči v vsakem Anglosaksoncu kos ekecentrika in gotovo je, da ima ta rasa za življenje takega humorja neki organ, ki je ni lasten. Zato je tudi Shaw ali katerikoli njih pisatelj, če je dovopen, pred lastnimi rojaki gotovo bolj pristen, nego pred kontinentalnim občinstvom. Vobče imajo sodobni britanski in tudi ameriški avtorji nekaj, česar se duši drugih narodov ne da dopovedati in zamre pred tužno. Nekaj kar čuti le Anglosaks. Šcer bo kdo rekel, da je tako z vsako nacionalno literaturo. Toda pri Angležih gre stvar čez običajno mero in njih posebnost povzroča dostikrat, da propadejo izven britanskega sveta igre ali prepovedni spisi, ki življajo doma hredno popularnost.

Ena takih posebnosti je tudi Shawov pretirani, enostranski skepticizem, s katerim gleda na svoje figure. Češ da je tako more slikati življenje, kakor je zares, gleda prerad ves svet samo iz žabje perspektive. Toda resnico nam pesnik podaja lahko in lepeje tudi z višine. Če seveda samo »idealizira«, nastane pač drugi nepravilni ekstrem: ljudje postanejo polbogovi, kakor pri Racinu ali Cornelliu, nemogoča bitja brez duše, mesa in krvi.

Toda vzemimo Največjega, ki je bil sluzajno ravno Anglež. Vzemimo Shakespeara. Ali niso njegovi ljudje polni veličine tam, kjer je umestno, pa zopet majhni in klavni, kjer odgovarja življenju? Ali nido kosti resničen slikar življenja v enem in drugem?

Kakšen porazen umotvor je njegov »Antoni in Kleopatra! S kako silo srca in s kakšno porazno intuicijo je ustvaril pravo sliko o polomu tedanjega sveta za večne čase. Kako izgineva — neglede na vprašanje veličine genija — poleg »Antonia in Kleopatre« v nič način, po katerem je spisan Shawov »Cezar in Kleopatra«. Če je hotel Shaw morda pokazati napram Shakespeareu »drugo stran medalije«, se mu je to pač temeljito ponesrečilo. Duhovitosti dvornih norcev niso še nikdar označale jedra državnih tragedij, nego so kvečjemu zanimivo opozarjale na mali in smešni privesek posebi velikih stvari. Na njih privatno stran takorekoč.

Je pa Shaw neoporečno jako zabaven in njegov dialog se sveti in izpreminja, kakor brušeno steklo. Zato je škoda, da so morali radi dolžine črtati mnogo duhovitosti, ki Shawove značaje pravo posebno objasnjujejo.

Cezar mu je umen diplomat brez posebne inicijative, resigniran modrijan in skeptik brez prave zavesti svoje cesarske sile. Kadar ga dogodki že skoro zadušijo, se povzpne do dela in se dvigne do nekakih vrhin prefrigane generalističnega šefa. Če pa ni posebne sile, je z vsakomur vzorno dober in brez strasti.

Pozabiti ne smemo še nečesa: Da so Shawove figure dostikrat le prikriti Angležji, v dobrem in v ironizaciji. Celo v razlagah o scenariju za posamezne prizore švaka Shaw po angleškem pojmovanju o lepoti arhitekture in drugem. Ko opisuje prostor za prvi prizor »Cezarja in Kleopatre« pravi končno nekako (knjige nimam zdaj na razpolago), da je dotična dvorana skratka prazna, nemožna za prebivanje, kakor bi potrdil vsak Londončan: vendar pa je vseeno dokaj lepa, nego Buckinghamjska palača in je slednja tako daleč za to elegantno dvorano, kakor bajta kakaga zamorca za Buckinghamso palačo. Potrebni takli izpadi pač menda niso, niti ne ravno duhoviti.

Cezar je ideal, kakor si ga Anglič predstavlja za upravitelja kakšne svoje kolonije. Eden onih, ki so znali iz Burov tokom enega leta po neumljivi vojni napraviti prijatelje in zavedne britanske državljanje. Cezar je to, kar Mussolini ni ta radi kratkovidnosti ne zna biti.

Ta simpatični starejši gentleman, ki se piše za Gaja Julia Cezarja, se kreta med kopo kratkovidnih in malopomembnih ljudi, ki postajajo vsak trenutek smešni in niso v ničemer dorasli veličini dogodkov. Kaj ke bi kdo Shawu ponudil, naj piše igro »Svobodni ob razpadu avstrijske monarhije«?

(Dolge prihodnje.)

★ ★ ★

— Lidija Wislakova, slovenska pianistka, priredi v petek 4. aprila t. l. v opernem gledališču v Ljubljani plesni večer. Obe zarjama slavno občinstvo na to prireditvi, ki bo nudila izreden umetniški užitek. Več na lepahih.

— Dilaška predstava. V soboto dne 5. t. m. se vzprizori v dramskem gledališču Shakespeareva žalostiga »Hamleta« kot dilaška predstava pri znanih cenah. Predstava je namenjena v prvi vrsti dilaškemu vabimo pa tudi drugo občinstvo na pso te predstave. Začetek točno ob 4. popoldne.

— Znanstvenemu društvu za humanistične vede v Ljubljani, ki reprezentira jedro akademije znanosti so v zadnjem času darovali: dr. E. Lovšin in Jadranska banka v Ljubljani po 1000 Din in Neimenovani 4000 Din. Podpornikom naše znanosti iskrena hvala!

Glasbeni vestnik.

— Koncert Zveze slovenskih pevskih zborov v Ljubljani, na katerem nastopi okrog 600 slovenskih pevcev, se vrši v nedeljo dne 6. aprila 1924 ob 3. popoldne v Unionu. Za ta koncert vlada tako v Ljubljani, kakor izven Ljubljane največje zanimanje, saj bode to plemenita tekma idealnih in požrtvovalnih kulturnih delavcev, slovenskih pevcev. Spored nam nudi najzanimivejšo in napotrebnejšo sliko naše glasbene kulture. Zastopana je cela vrsta naših najboljših modernih komponistov. To spored je najboljša spričevalo sistematičnega in temeljitega dela v naših društvih Vstopnice so v predprodaji v Matični knjiznici, ki sprejema tudi zunanja naročila Vstopnice se zunanji reflektantom rezervirajo ter dbe iste na dan koncerta od 2. ure dalje pri koncertni blaginji.

— Slovenski pevski praznik. Na III. redno skupščino Zveze slov. pevskih zborov in velik pevski koncert dospo zastopniki bratskega hrvaškega in srbskega Saveza pevskih društev in brččas tudi načelnik umetniškega odeljenja ministrstva prosvete z Risto Odavič.

Darila.

— Za Šentjakobsko knjižnico so darovali mesto cvetja na krsto gospe Sterlekarjeve: g. Feliks Franzl, tvornica pletenih 200 Din, g. Fran in gospa Marija Cernogaj 100 Din. Iskrena zahvala!

Insertirajte v „Slov. Narodu“!

AMERISKO POSOJILO BELGIJI.

— Pariz, 3. aprila. (Izv.) »New Herald« poroča, da se je skupina ameriških finančnikov na čelu z Morganom odločila prikočiti Belgiji na pomoč z večjim posojilom, ki naj bi saniralo njene finance in gospodarstvo. Vota tega posojila še nidočena, vendar pa se zatrjuje, da doseže 50 milijonov dolarjev. S tem hoče Morgan, ki je rešil francoski frank, podpreti tudi belgijsko valuto, kar je zlasti važno sedaj, ko mora Belgija napeti vse sile, da pripravi Nemčijo do izplačila reparacijskih stroškov.

KJE JE RYKOV?

— London, 2. aprila. (Izv.) Svoji čas se je ugalbo, kje je Ljenu? Niče ni vedel za njegovo bitvanje. Sedaj se enako ugiba o Rykovu, kje da je sedaj dni pravzaprav? Pretekli teden so poročali vsi evropski listi, da je Rykov v Berlinu, potem da je v Londonu in Parizu. Zadnje brzojavke iz Moskve pravijo, da Rykovu ni na Kavkazu, marveč da je v nekem neznanim mestecu v Srednji Evropi. Zadnja brzojavka naznaja, da potuje Rykov v Italijo, da se bo tam zdravil, v resnici pa v politično svrhu in zato, da ostane dalje časa odsoten iz Moskve. Zakaj, tega poročilo ne pove.

ZAROTA PROTI FAŠISTOM V PARIZU.

— Pariz, 2. aprila. (Izv.) Pred kratkim je bil ranjen s strelom iz revolverja v Parizu italijanski novinar Nicola Bonersvizi. Po dolgem bolehanju je podlegel ranam in bil te dni pokopan. V noči na 31. marca je bil obstreljen italijanski fašist Luigi Berlusconi. V težkem stanju leži v bolnici. Fašistovski listi groze, da hočejo nastopiti z vsoto proti zarotnikom, ki hodijo v Pariz strati tamkašnje pristaše fašizma.

Vesti iz Bolgarije.

Zunanja politika. — Konvencije z Ameriko. — Taktika demokratske stranke.

— Sofija, 2. aprila. (Izv.) Parlamentarna komisija pri znanjem ministrstvu je imela te dni več važnih sej, na katerih je nadaljevala svoje delo v zvezi s pretresalom zunanje politike, ki jo vodi Cankova vlada. Zunanji minister Kalfov je predložil komisiji obširen referat, iz katerega je izvidno, da se je zunanji položaj Bolgarije v zadnjem času precej utrdil. Svojem referatu je priložil tudi proračun zunanjeega ministrstva s prošnjo, da ga narodno sodranje čimprej odobri, ker bo le na ta način mogoče uspešno delo ministrstva tudi v bodoče. — Zunanji minister Kalfov je predložil narodni skupščini novo konvencijo, sklenjeno med Združenimi državami in Bolgarijo. Konvencija se tiče ureditve normalnih pravnih odnosov. — Po povratku Ljapčeva iz Pariza je opažati v demokratski stranki tendenco za tem, da se pridruži demokratskemu bloku. V ta namen se je vršilo posvetovanje vseh narodnih poslancev, ki pripadajo bivši demokratski stranki. Glavni problem obstoji v tem, da se najde baza za kooperacijo s ostalimi demokratskimi skupinami. Napetost, ki je vladala zadnje čase med Cankovim blokom in neodvisnimi demokratskimi skupinami, je sedaj nekoliko ponehala in politični krogi z gotovostjo računajo, da ne pride do razpada demokratskega bloka, ki je edina opora Cankovega kabineta. Potrebno edinstvo državotvornih sil narekuje zlasti zunanji položaj države, ki še vedno ni povoljen in po težka reparacijska bremena, ki jih le nedavno prevzela Bolgarija.

PERZIJA NE BO REPUBLIKA?

— Pariz, 2. aprila. (Izv.) Po angleških poročilih v Perziji ne bo republike. Tako je izjavil perzijski ministrski predsednik po pogovoru z verskimi predstojniki »ulama«, nato pa je izdal proglas na ljudstvo, v katerem naglašja, da je republika v nasprotju z načeli muslimanske vere. Zato se prepoveduje vsaka propaganda v korist republike. Propagatorje zadene ostra kazen.

KATASTROFALNA POVODENJ V ŠPANJI.

— Pariz, 2. aprila. (Izv.) Del Španije je opustošila strašna povodenj. V Andaluziji dežuje še vedno in je položaj vedno slabši. Kvadalquivir je ogromno narasel. V provinci Sivilli je škoda velikanska. Ko reki Kvadalquiviru je polno poginole živine in raznovrstnega orodja. V provinci Alfkante je uničen ves pridelek. Ceste in železnice so porušene. Največja škoda pa je v provinci Granata. Glavno mesto je obdano s vseh strani od vode. Hiše se podirajo, cele vasi so v nevarnosti. Škoda se čeni na 30 milijonov. V provincah Toledo in Tago so pričeli novi nallvi.

KAKO SE JE VILJEM ZANIMAL ZA BALKAN?

— Dunaj, 2. aprila. (Izv.) Bivši vojni minister Suhomlinov pripoveduje v svojih »Spominih« o posetu pri bivšem nemškem cesarju Viljemu II. v Berlinu leta 1912. Pri obedu, katerega so se udeležili številni vojaški dostojanstveniki, sta prišla v pogovoru na Balkan in po obedu je Suhomlinov v kad. salonu zagledal na steni zemljevid Balkana ter začel pred vsemi razvočimi pripovedovati svoje dogodke iz vojne proti Turkom leta 1877. Viljem je z največjim zanimanjem sledil Suhomlinovemu razlaganju in izjavil, da vedno z največjo pozornostjo gleda na balkanski zemljevid. Suhomlinov opisuje nemškega cesarja kot moža, ki je neodvisen in zapoveduje le to, kar hoče on sam. Izvrši se vse točno. Njegov glas je resoluten in njegovi ukazi točno izraženi. Vsi ga poslušajo in vse izvrše. Primerja ga potem z ruskim carjem, ki je bil boječ in povsem popolno nasprotje Viljema II.

Emona Bar

HALO!!!!
NOV SENZACIONALEN
II PROGRAM II

Novi plesni proizvajajo od 1. do 15. aprila 1924 moderne, senzacionalne plesne in scior:

1. Miza Germonit: Grotelna
2. Sani Toni: Plesnjo
3. Carlo & Rositta: Fantastični in stop-ples
4. Miza Germonit: Fantastični valček
5. Sani Toni: Fantastični ples
6. Sani Toni: Fantastični ples
7. Miza Germonit: Fantastični ples
8. Carlo & Rositta: Fantastični ples
9. Sani Toni: Fantastični ples
10. Carlo & Rositta: Fantastični ples

Začetek ob 23 uri 30 minut

Kavarna, restavracija, bar
„EMONA“
palača Kredite banke
San Fina

Sokolstvo.

— Sokol I. Prosvetni osek priredi v soboto dne 5. aprila ob 8. zvečer v društvenih prostorih predavanje. Predava dr. Fran Čadež: »O skrivnostih elektrike«. Bratje in sestre udeležite se ga polnoštevilno!

— Sokolsko društvo v Šiški priredi v nedeljo 6. aprila »Telovalno akademijo« s bogatim sporedom. — Kričetak ob 20. v društveni telovadnici. Stevilno vstopnic je omejeno, dobi se jih v predprodaji pri br. Tušarju, Kolodvorska in br. Wellgonju, Celovška. — Zdravo Odbor! — Spored: 1. člani: društvene proste vaje — sestavi Jaki Jesih, 2. mož in ženska deca: društvene skupne proste vaje, sestavi Viktor Černe; 3. možki naraščaj: društvene proste vaje — sestavi V. Černe; 4. ženski naraščaj: društvene proste vaje — sestavi J. Jesih; 5. možki naraščaj: visoke skupine; 6. članice: zagrebške proste vaje za pokrajinski zlet v Zagrebu 1924. sestavi Svarovald; 7. člani: bradija; 8. možki naraščaj: »Što čutiš, Srbije tužni...«, telovadna kompozicija — sestavi V. Černe; 9. članice: »La Traviata« — telovadna študa — sestavi V. Černe; 10. člani: »U boj!« — bojni ples — sestavi dr. V. Murlik; 8. in 10. točko izvajajo telovadci na pete. Poje celokupni pevski zbor Čitalnice v Šiški.

Pravni vestnik.

PROBLEM KAZENSKOPRAVNE ZAŠČITE TELESNEGA PLODA.

Pred nekaj meseci je predaval o »abortus artificialis« prof. dr. Zalokar v društvu Pravniki iz stališča zdravnikov. V diskusiji po tem predavanju je oglašil univ. prof. dr. Metod Dolenc predavanje o istem predmetu iz stališča pravnika vede. Dne 2. aprila 1924 je mnogobrojnemu poslušalstvu, juristov in medicincev, razvijal svoje misli o celotnem problemu kazenskopravne zaštite telesnega ploda v treh oddelkih.

Najprej se je pečal z zgodovino problema. Stari Babilonci, še bolj pa Asirci so strašno hudo kaznovali matere, ki si odpravljajo telesni plod in njih pomagalec pri tem delu. Izraelci so se perkoresirali umetni splav, Grki in Rimljani pa dolgo ne; veljal je le za vzrok ločitve zakona. Pod vplivom krščanstva so Rimljani kaznovali umetno povzročen splav naik zavežalstvu. Srednjeveški in jugoslovanski spomeniki ščitijo novorojenega človeka, pa tudi mater ob porodu. Od pričetka novega veka pa se kaznuje odprava telesnega ploda zelo težko. Prosvitljeni Jožef II. ni priznal nobenega nagiba za opravičbo tega dejanja, kaznoval je mater hujše kakor pomagalec. Dve svetovne vojne so se pač poedini glasovi pojavljali, da naj bo odprava ploda v gotovih primerih nekažniva, ali zakonodajca je bila vsekakor tem nazorom protiva in prvi vrsti iz skrbi za zadostno populacijo. Šele po prevratu je boljševeška Rusija dala odpravo telesnega ploda na prosto, toda le če se izvrši pod dr. žavno kontrolo v bolnišnici. V Nemčiji in Avstriji stoji na programu nekaj strank izprememba zakona v smislu svobodnega umetnega splava, kantona Bern in Basel pa sta take predloge že odklonila, to pa osobito vsled protigigantije zdravnikov.

V drugem delu svojega predavanja je predavatelj obrazložil stanje tega vprašanja po zakonih, ki so prevzeli za naše pokrajine iz bivše Avstrije (Slovenija, Dalmacija, Hrvatska, Bosna) odn. Ogrske (Vojvodina, Banat) in iz Srbije (Črna gora). Zanimivo je dejstvo, da je isti delikt študiji le poskušeni, ki je v Sloveniji itd. hudodelstvo, v Srbiji in Crngorici je pregrešek, če le poskušeni pa sploh nekažniv. Dalje se je pečal predavatelj s pravno konstrukcijo za opravičenje umetnega splava, in izjavil, da se mu teoretično pravilneje zdi nemško-ogrsko stališče, ki opravičuje s »pomočjo in nujni sili«, nego avstrijsko stališče, ki daje zdravnikom poklicne predpise. V prvem smislu se je izrekla tudi najnovejša dunajska vrhovna judikatura.

V zadnjem delu predavanja je pokazal govornik, kako si je zamislil rešitev problema projekta za edinstveni kazenski zakonik za vsa država. Ustanavlja kaznivost odprave ploda za mater in za pomagalec, posebno ostro prijema zdravnike, lekarnarje, babice; za tiste primere pa, kjer gre za rešitev materinega življenja, pa naj velja dolga obdobja do pomoči v nujni sili, torej da dejanje ni kaznivo. Ali je projekt prav storil? Predavatelj je obširno pobijal vse razloge, ki se navajajo za dokustitev umetnega splava in ki se gibljejo večinoma v okviru t. zv. eugenetične indikacije (t. j. predvidena nemogućnost preroditvi otroka), jajočega otroka vsled lues, epileptičnosti (t. j. sl.) in pa t. zv. socialne indikacije (t. j. predvidena nemogućnost preroditvi otroka). Pokazal je na problematičnost omejitve legalne dopustnosti na 3. mesec od spočetka; na eni strani eksaktna ugotovitev te dobe ni možna na drugi nastanejo pa prav lahko še tudi po tem času komponentne za »socialno indikacijo«. In tisti smatra predavatelj legalno dopustnost pri nasilnih, zločinskih zaploditvah za opravičeno, toda tudi tu jo mora iz praktičnih razlogov za bodočo zakonodajo odkloniti, ker resničnih primerov zločinske zaploditve praktično življenje pozna naravnost malenkostno številno — a ugotovitev pod takimi pogoji pa bi bila silno težavna, ali pa bi se morala oprati le na prisrčno mater, ker bi dala povod za zlorabo zakona. Socialno se pa more dati od pomoči v takih primerih če država take otroke prevzame v lastno oskrbo.

V debato je posegel profesor dr. Učič, ki je zagovarjal stališče moralistov, češ, da odprava telesnega ploda sploh ne bi smela biti dovoljena torej niti v slučaju, če se izvrši v nujni sili. Prof. dr. Zalokar je izrazil željo, naj bi bila areteta

v novi enotni zakonik izrečna zakonita dolžba, ki bi ščitila zdravnika, kadar splavlja telesni plod v nujni sili. Za izredno zanimivo predavanje se je zahvalil predavatelju v imenu avditorije predsednik društva »Pravniki« dr. Majaron.

— Deveto in deseto poglavje kazenskega zakonika za Srbijo. Zakon o posesti in nošenju orožja. V Ljubljani 1924. Založila Tiskovna zadruga. Cena 13 Din s poštnino vred 12.50 Din. V zbirki zakonov je izšel kot XIV. snopič Zakon o posesti in nošenju orožja ter Deveto in deseto poglavje kriminalnega zakona za Srbijo, ki sta razširjena na celo državo. Zakonu je priložena tudi primerjalna razpredelnica tozadevnih odredb srbskega, avstrijskega in nemškega kazenskega zakona, ki jo je sestavil dr. Janko Polec. Zakona se naveda pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

KINO Ljubljanski dvor

četrtek 3., petek 4., sobota 5.

Velikanski 2 urni spored

Grof Essex

Velika tragedija v 2 delih in 7 dejanjih od P. P. Feinerja in Louisa Rokosa.

V glavnih vlogah
Eva May, Erna Morrena, Agnes Straub, Eugen Klöpfer, C. Huszar.

Štalo in razkošno življenje na dvoru ang. kraljice Elizabete. Intrige zavidnih in ljubosumnih kraljičin dvornikov proti hrabremu grofu Essexu. Ljubzen do lepe dvorne dame in tajna poroka, junaška smrt na morišču.

Kolosalni in monumentalni filmski umotvor! Predstave vsak dan za ta spored ob 3., 5., 7. in 9. uri.

Julijska Krajina.

— Volilno zibanje. Shodi na vseh koncih in krajih. Slovenski shodi na Gorickem uspevajo dobro, manjša je agitacija na Notranjskem. Tu bi bilo treba še zadnji čas energičnega dela, da ne pride do abstinence po mnogih krajih, katere si žele fašisti in za katero tudi delujejo, ker vedo, da za italijansko listo bo glasovalo le nekaj takih Slovencev, katere prisilili so to fašistovski in oblastni pritisk. Po Krasi je živahno in v Istri tudi. Vrš je tu intimita agitacija od hiše do hiše, od moža do moža. Fašisti se trudijo z vso svojo močjo in z vsemi mogočimi grožnjami, da bi primorali kar največ Jugoslovenov, da bi glasovali za italijansko nacionalno listo. Novinar Tranquilli premišljuje v »Piccolu«, koliko daleč je segla italijanska penetracija v Vipavsko in Soško dolino. Pred par dnevi je pripovedoval, da bo glasovalo za fašiste na tisoče in tisoče Slovencev po teh dveh dolinah, sedaj pa je že nekoliko drugačnega mnenja. On misli danes, da bo večina Slovencev glasovala za svojo listo, en del ne pojde volit in v tej abstinenzi vidijo fašisti glasove, ki odpadejo za italijansko listo, obenem pa simptome penetracije, ki mora »drugorodec« orijentirati proti italijanskemu političnemu in socialnemu življenju. Samo majhen del Slovencev bo glasoval za italijanske kandidate. Tako prav mirno konstatira gospod Tranquilli. — V nedeljo je bil v Idriji ogromen ljudski shod, na katerem so se Idrijčani odločno izrekli za slovenske kandidate. Navzoč je bil tudi slavni Peterlini, katerega so spravili v take škrpice in zagate, da si bo ta klavni vitez Idrijo dobro zapomnil.

— V fašistovskih volilnih računih igrajo veliko vlogo slovenska Brda. Fašisti menijo, da bodo vsi Brici glasovali za italijansko nacionalno listo. Ali to ni verjetno, ker so bili Brici vedno zavdni Slovenci. Fašisti gonijo slovenske učitelje na shode in fašistovski listi poročajo, da nastopajo nekateri slovenski učitelji za nje zelo uspešno, posebno so pohvalili šolskega voditelja v Kalu. Nekateri fašistovski agitatorji napovedujejo, da bo 20 % slovenskih volilcev

volilo fašistovsko listo. — Slovenskih volilcev dolžnost je, da vsi glasujejo za slovensko listo. Le tako si obdržijo dobro ime in le tako bodo mogli kaj doseči.

— Občinski zastop v Cerknem razpuščen. Impozanten ljudski Tabor je bil v Cerknem dne 30. m. m. Fašistom, ki imajo že dolgo časa piko na Cerkno, ta lepi shod ni bil po volji, vsled česar se izposlovali razpust občinskega sveta v Cerknem. Za vladnega komisarja je imenovan fašist dr. Jarabek (!).

Preskrba Ljubljane z elektriko.

Snoči ob 18. se je nadaljevala v dvorani mestnega magistrata razprava o problemu preskrbe ljubljanskega mesta z elektriko. Predaval je univerzitetni profesor dr. Hinterlechner in sicer o projektih na Savi nad Kranjem in črnuškim mostom iz geološkega vidika. Govornik je navajal, da je radi neugodne geološke sestave zemlje med Kranjem in smeledniškim mostom vsak večji vodni projekt izključen, ker tvorijo največji sestavni del zemlje med obema krajema konglomerat, ki propušča vodo. Projekt bi se tudi ne dal izvesti pri smledniškem mostu in sicer radi ilovnatih tal, katera bi zadrževala vodo pod jezom. Kraj, kjer bi se dal izvesti večji načrt, so Medvode, kjer bi se dal dvigniti nivo vode za okoli sedem metrov.

Kot najboljši kraj, ki bi prihajal tako iz geološkega in morfološkega stališča v poštev, so takozvana Medenska vrata, ki se raztezajo med Šmarno goro na eni in Medenskim hribom na drugi strani ter tvorijo naravno orko strugo, ki bi bila za izvedbo načrta najprikladnejša. Tudi geološki sestav zemlje je tu trdnjši in bi voda ne pronicala. Potom jeza, ki bi se zgradil, bi se dala višina vode v poljubni meri dvigniti in akumulirati proti severozapadu. Sondirati pa bi se moral najprej še teren med smeledniškimi griči in Šmarno goro v svrhu ugotovitve, dali bi v omenjeni dolinici bila dana možnost izgube vode.

Predavatelj je nato razmotril projekt inž. Petriča in sicer glede jeza pri Tacnu, ki bi bil zgrajen na karbon-skih skrilavcih in bi po njegovem mnenju stal popolnoma trdno. Projekt je izdelal in tudi priporočljiv, ker bi se v zgrajeno vodno sotesko, ki bi bila vzpostavljena s pomočjo umetnih nasipov, dalo akumulirati vodo na površini enega milijona kvadratnih metrov. Tudi z geološkega stališča je načrt sprejemljiv, ker bi se stena, ki bi obdajala vodo, lahko postavila na živo skalo.

V interesantno debato so posegli: inž. Sbrizaj, inž. Šuklje, inž. dr. Kralj in inž. dr. Vidmar. Razmotrila se se vsa tozadevna vprašanja, tičeča se med drugim tudi projektov na Savi nižje Ljubljane do Zidanega mostu. Predavanje je bilo končano ob pol 20. uri.

Predpisovanje in izterjavanje davkov.

V Ptuj, 3. marca.

Dasi bi morala Jugoslavija kot nova država v prvi vrsti skrbeti za to, da si uredi in zagotovi dohodek iz davkov, se vendar ne loti tega vprašanja niti vladni parlament. Delajo tudi v Jugoslaviji po starem receptu, ki je veljal in bil v časih v pokrajini Avstriji, ki se je glasil: »Fortitretene, hitre in radikalne rešitve pri nas niti v tem važnem vprašanju ni mogoče doseči! Niti te dobrote davkoplačevalci nismo deležni, da bi se vsaj oni davki, ki smo jih prevzeli iz pokojne Avstrije, pravočasno in na pravi podlagi predpisovali in izterjavali!« Kakor da bi se skrbelo za največji nered! Država predpisuje davke, toda nikoli pred začetkom leta in za celo leto, ampak med letom, za dele leta, da, tudi za preteklo dobo, za nazaj.

Tudi se ne vpliva dovolj energično na okrajne zastope in občine, da bi te pravočasno predložile svoje sklepe glede naklad, katere hočejo pobirati! Zakaj se je ta nered — šendrijan — po prevratu pripustil in zakaj se tolerira, za to ne najde pametnega razloga.

Do prevrata se je n. pr. osebna dohodnina v našem političnem okraju vedno pravočasno in redno vsako leto sproti odmerjala in v plačilo predpisovala. Plačevalec tega davka ni bil priporan, da hodi povečkrat zastopni v davčni urad povpraševati, ali je dohodnina odmerjena, koliko znaša predpis, na kakšni podlagi so se predpis izvršili! Dobil je plačilni nalog s kratkim pojasnilom na dom; brez potov, brez nadlegovanja urada in raznih uradnikov, brez vsake zamude za njega in za uradnike je izvedel predpis!

Pripravi in uredil si je odplačevanje; ako je imel vzrok za pritožbo zoper odmeritev, je podal pritožbo. Vstopil smo v leto 1924. Podati smo morali napoved za odmeritev dohodnine za tekoče leto. Odmerjena pa ni osebna dohodnina niti za leto 1923! Iz-

terjala pa se je tudi dohodnina za leto 1923! Od kogar se je uradno dohodnina za leto 1923 izterjala, jo je moral plačati, in sicer v tistem znesku, ki se je v plačilo zahtevalo! Ali je to pravično? Ali naj vlada v Jugoslaviji zakon ali samovolja?

Tudi v letu 1924. se bo dohodnina izterjavala pri nas brez pravne podlage, brez ugotovitve po izvoljeni komisiji! Proti temu kar najodločneje protestiramo in opozarjamo finančne urade — zgoraj do ministrstva — na krivico, ki se nam godi!

Znano je in mora biti, da je v našem okraju po prevratu bila stoterim, razmeroma malim posestnikom, predpisana osebna dohodnina edino zaradi tega, ker so bili slučajno lastniki kakega vinograda. Ugodna prodaja vina pa je trajala prav kratko dobo; že leta 1922. in 1923. je ni bilo več in je tudi ne bo več! Odmerilne komisije bi morale te spremeniene razmere upoštevati, posestnike vinogradov, posebno naše Haložane, po vrsti oprostiti od plačevanja vsake dohodnine.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 3. aprila 1924.

Klerikalci in šolstvo.

Klerikalno časopisje je zadnje čase vehementno napadlo vladni načrt novega šolskega zakona. Na načrtu je klerikalcem vse pogubno in sovražno, ker ni načrt usmerjen izključno za rimski klerikalizem. Sicer se glasi že § 1. načrta zelo lepo: »Šola naj širi v narodu pismenost in omiko, razvija narodno in državljansko zavest in versko strpljivost, utrjuje moralna načela za življenje in polaga temelje za nadaljnjo izpopolnjevanje.«

S tem paragrafom so klerikalci skrajno nezadovoljni pač poglavitno zato, ker govori o verski strpljivosti, do čim korenini rimski klerikalizem poglavitno v verski nestrpnosti in hujskanju zoper drugovernike. V naši državi imamo 5 glavnih in od države priznanih veroizpovedanj (pravoslavno, katoliško, mohamedansko, evangeliško in židovsko), torej bi bilo treba pet različnih drž. šolskih zakonov, ako bi bile vse verske družbe tako občutljive in nestrpne, kakor so rimski katoliki. »Slovenec« napoveduje boj kot državnim šolam in ustanovitvam katoliških šol, ko piše: »Katoličani si hočemo zasnovati katoliško šolo, drugi naj si pa ustvarijo šolo po svoji svobodni volji«. Vlada se tako grozno pač ne ustraši, temveč še razveseli, ker bi uresničenje grožnje je razbremenilo državni proračun. Razni cerkveni in samostojni fond bi bili za to dovolj močni, le za politične agitacije bi preostalo premalo denarja. Tudi čim moči bi razni samostanski zavodi vzgojili dovolj.

Toda kolikor poznamo klerikalne bisage, se ne mislijo za ta namen odpreti, temveč računajo klerikalci najbrž z novim izmuzgavanjem vernega ljudstva potom kakšnega katoliškega šolskega društva. Kaj pri tem klerikalcem mar, da z naporom združujemo že obstoječa narodna obrambna društva, da celo njihova »Slov. Straža« klaverno vegetira, saj je oboževani njihov prednik zapisal: »Pa četudi izgine slovenski jezik, da le ostane sveta katoliška vera, ker v nebesih ne bomo govorili ne po nemško, ne po slovensko, ampak po angeljsko.« — Nezaodvoljni klerikalci pa pri sedanjih grožnjah tudi računajo, da pridejo prej ali slej na vladno krnilo. Takrat bi vtritali svojim katoliškim šolam bogate državne podpore ali jih kratkoma podpržavili. Drugo vprašanje pa je, ali bi njihovi zavezniki radičevci, pravoslavni demokratije in Turki bili navdušeni za tako eksperimente.

Sicer pa — dokler ostane židov-

danska ustava v veljavi, ostane verska šola pobožna želja klerikalcev.

★ ★ ★

— Klerikalci so dočela pobesneli, ker jim je Pribečević - Pašičeva vlada v trenutku, ko so že menili, da sede v sedlu, zmešala štreno. V divjem gnevnu psujejo kakor pijani žganjar, ki so ga iz beznice vrgli na cesto. Psovke, kakor »lopovi, varalice, defraudanti, roparji, uši, zajedavci« in kar je še takih ljubeznostov, polnojo predale klerikalnih listov. To so klerikalni argumenti, tako se bore klerikalci, kakor pravijo, za zmago svoje »pravične stvari«. »Pravična stvar«, za katero se je treba boriti z orožjem laži, natočevanja, psok in groznice. Pa pravijo, da so zanje merodajna tudi v političnem življenju načela krščanske morale. Lepa je ta krščanska morala, katere glavni znak je gorjača in golida gnojnice! Res vzorno je to »krščansko« časopisje, ki ga priporoča po cerkvaški škof svojim vernikom! Ali se ne boji, da bo končno podivjal tudi ljudstvo, ako bo črpalo »krščansko moralo« iz takih revolverskih listov? Klerikalci s škofom vred bi pač radi razpalili ljudske strasti v svojem političnem svrhu, toda zgodi se lahko, da se te enkrat podivjane mase obrne tudi proti onim, ki so jih dotedaj vodili v svojo

Lansko leto je bila v Haložah toča, ki je popolnoma pobila vinograde. Mod Haložani vlada velika beda, ker nimajo sredstev za nakup živeža, obleke, obutev. Kakor se je v obče govorilo, pa toči prizadeti Haložani niso dobili nobene olajšave pri predpisu zemljiškega davka in pri nakladah. Naši uradi so terjali tudi plačilo osebne dohodnine za leto 1923. in sicer, kakor zatrjujejo, brez priznanašja, brez obzira na posledice izpadka pri najvažnejšem prideлку vsled toče. Ali je to pravično?

Dajte olajšavo, dajte pomoč nesrečnim državljanom, namesto da jih — odrate. Naj se vendar skliče odmerilna komisija za dohodnino, da odmeri osebno dohodnino za leto 1923, da odstrani krivične obremenitve, sklene potrpeč olajšave; da zabrani, da se ne bo v 1924 izterjavala os. dohodnina od ljudi, ki nimajo dohodkov, spadajočih pod ta davek!

Zahtevamo pravico, ne prosimo milosti. Ako država od nas terja izpolnitev vseh dolžnosti, mora jih tudi ona polnjevati nam nasproti!

Dr. Franc Jurčič.

svrhu in takrat se strasti ne ustavi niti pred oltarjem, še manj pa pred za krivljeno palico. O tem so lahko prepričani škof in njegovi ščitniki!

— Predavanje v »Pravniku«. V petek dne 4. aprila t. l. bo predaval na vsednem društvu »Pravniki« g. primarij dr. Fran Göstl: »Dva zločinska primera vsled halucinacij«. (Z demonstracijo). Predavanje je točno ob pol 3. popoldne v pravosodni palači št. 79 (t. nadstropje). Po tem predavanju se bo nadaljevala diskusija o predmetu zadnjega predavanja: »Problem kazenskopravne zaštite telesnega ploda«. Govoril bo dr. I. Brečelj. — Gg. člani vabljeni, gostje dobrodošli!

— Smetanova proslava v Ceski Obci v Ljubljani. V ponedeljek je priredila Ceska Obec v Ljubljani intimno proslavo velikega češkega glasbenika Smetane v dvorani akademičnega društva »Jadrana«. Slavnost se je skoraj polnoštevilno udeležila vsa tukašnja češkoslovenska kolonija, zastopani pa je bil tudi »Jugoslovanski šolski savez« po svojem starosti Engelbertu Gangu in tajniku dr. Fuxu. Slavnostno predavanje o življenju in delovanju Bedřicha Smetane je imel prof. M. Čihl, ki je v lepo zasnovanem govoru podal nazorno sliko velikega glasbenika in ustanovitelja češke narodne glasbene umetnosti. Operni pevki gđ. Rozumova in g. Borova sta zapeli z velikim razumevanjem in umetniško dovršeno nekaj za Smetanovo umetnost posebno značilnih pesmi in arij. Gospe Sernečeva je čustveno recitala prekrasno odo Antonina Sova, posvečeno Smetanovemu spominu. Kapelnik Balatka in g. Kantor sta na klavirju in violini podala umetniško dovršeno dve pesni velikega mojstra. Bil je to lep večer, posvečen spominu prvga slovenskega glasbenika, le škoda, da je slovensko občinstvo to lepo prireditev skoro docela prezrlo.

— DINARSKI DAN ZA VESTI FALSKE SLOVENCE. V Mariboru in Ljubljani se vrši »Dinarski dan« v soboto dne 5. aprila. Odlične gospodične, vsekdrt požrtvovalne in polne razumevanja za tujo bedo, bodo nabirale po ulicah in cestah prostovoljno »dinarske prispevke. Izkaznico-odkupnico z napisom »Dinarski dan« dobi oni, ki bodo darovali vsaj 10 Din. Vsi drugi pa žrtvujte radevolje po en dinar, da bo uspeh akcije tak, kakršnega pričakujemo bedni naši rojaki v tujini. Po želji se bo vršil »Dinarski dan« v nedeljo dne 6. aprila. Vsi dinar naj pove, da sočustvujete z lačnimi rudarji na Vestfalskem. — Akcijski odbor za vesti falske Slovence v Ljubljani: »Jugoslovanska Matica«.

— Kongres Bankovnih Činovnikov. Na 20. i 21. o. m. obdržava se v velikih dvorani Gradske Vilečnice v Zagrebu kongres Saveza Bankovnih Činovnikov i Namestnikov Jugoslavije. Na ovome kongresu učešća uz članove centralne savezne uprave i savezne kontrole u Zagrebu također i članovi glavnog i kontrolnog odbora izvan Zagreba, te delegati birani na godišnjim skupštinama saveznih podružnica. Prema tome će kongresu prisustvovati uz zgrebačke članove glavnog i kontrolnog odbora i uz delegate zagrebačke podružnice i članovi glavnog i kontrolnog odbora i delegati iz Beograda, Sobotice, Sombora, Ljubljane, Maribora, Sibenika, Splita, Dubrovnika, Sarajeva i Osijeka. Dva dana prije kongresa na 18. o. m. u 3 sata poslije podne obdržavaće se u saveznim prostorijama plenarna sjednica savezne uprave i savezne kontrole, na kojoj će se donijeti odluke o kongresnim referatima i obavijestiti referata o saveznim imovini. U kongresu na 19. o. m. u 3 sata poslije podne biće u saveznim prostorijama održan plenarna sjednica razmatranja odluka bankovnih Činovnika u Zagrebu, koja će donijeti odluku u pogledu razmatranja slovnika i na kojoj će se sprovesti konstituisanje uprave i nadzornog odbora. Kongresni dnevni red sastoji se iz sljedećih tačaka: Otvorenje kongresa po predsjedniku Saveza izbor petorice članova verifikacije

nog odbora, izbor dvojice kongresnih predjednika, dvojice sekretara i trojice ovlašćenih kongresnog protokola, referat o poslovanju savezne uprave, referat o imovini savezne uprave, referat saveznog kontrolnog odbora, savez. organizaciona pitanja, sav. finansijski pitanja, sav. akcija, taktika i tarifa politika, bankovni činovnici i osiguranje u slučajevima bolesti i nezgode, bankovni činovnici i osiguranje u slučajevima starosti, iznemoglosti i smrti, bankovni činovnici i osiguranje u slučaju neuspješnosti — projekat pravilnika Fonda za potporu neuspješnih članova, predložil i eventuala, iz ovoga dnevnog reda zapaža se, da će se na ovom kongresu pretresati vrlo važna pitanja, koja duboko zasjecaju u klase interese bankovnih činovnika i namještenika.

— V ateleju slikarja Sterleta. Atelje akad. slikarja Franja Sterleta na Poljanski cesti št. 20, je večerj posetili francoski konzul Flach. Ogledali su se najnovije portrete kakor generala Maistras, škofa dr. Jegliča, ravnatelja V. Bračiča, skladatelja Foersterja in več drugih. Portreti so mu jako ugajali. Konzul Flach se sam bavi s slikarstvom in je velik prijatelj umetnosti.

— Celjske vesti. Tržne cene. Govedina I. v mesnicah 25, II. 23, na trgu I. 24, II. 22, teletina I. 30, II. 25, svinjina I. 35, II. 30, Šanina I. 38, II. 36, mast 39, američanska 34. — Kristalni sladkor 21,50 v kockah 23, bučno olje 38, namizno 30. — Moka št. 00 6,10, št. 0 6, št. 2 5,60, št. 4 4,50, št. 7 3,30, ržena moka 5, koruzna 3,50. Nadrobno pri kx 20 par več. Cene se v splošnem od zadnjih niso spremenile.

— Mestno gledališče. V torek zvečer so v mestnem gledališču vprizorili igralci ljubljanske drame Knoblauchova komedija »Faun«. Glavno vlogo je umetniško dovršeno igral g. O. Šest. Ga. Juvanova je bila v vlogi mlade lady Aleksandre izborna. Craddocka je igral g. Skrbinek. Igrala Stoburja g. Peček. Vse glavne kakor tudi ostale vloge so bile v dobrih rokah. Člani Kluba ljubljanskih plesovalci so izvajali moderne plesove s spremljevanjem celjskega orkestra. Predstava je potekla lepo in so igralci želi od publike obilo priznanja in pohvale. — Javno zborovanje društva stanovaniških nametnikov bo v nedeljo 6. aprila ob 9. dopoldne v hotelu Union. — Umrla je v celjski bolnici 43letna posestnica Alojzija Verk iz Sodne vasi pri Sveti Eml.

— Mariborske vesti. Ustanovitve stavbene družbe. V nedeljo 6. aprila se vrši v Zadrugi pisarni ustanovna seja za novo stavbeno družbo, ki je po svojih pravih gibčnejša kakor so zadrage ter se lahko peča tudi s popolno opremo stanovanj in novih gradnjah ter ni vezana na kak dočlen kraj. Konzorcij šteje dosedaj 14 članov. — Narodno gledališče. Namesto v ponedeljek se vrši gostovanje odlične dunajske operne pevke ge. Deblje v četrtek dne 3. oktobra v operi »Bohem«. Dramatična uprava pa pripravila vprizoritev Finžgarjevega »Divlega lovca« že za soboto večer. — Zimsko vreme. Prvi april je prinesel zopet zimsko vreme, po višjih gorah je snežilo, v dolinah dežuje že dva dni. Dež pa kaže za sedaj že dobre posledice, probuja zelenje in rast posebno na travnikih. Delo na poljih pa zelo zaostaja.

— Ptujske vesti. Gled. predstava. Dramatično društvo v Ptuju vprizori dne 6. aprila ob 8.16. popoldne in v ponedeljek dne 7. aprila ob 8.20. zvečer v mestnem gledališču »Užitkarje«, kmetško žaloigro v treh dejanjih. — Smrtna kosa. Te dni je umrl tukaj nadgometer g. Vodušek. Zadel ga je srčna kap. Star je bil 82 let. Blag mu spomin. — Radi tatvine. Zasedna uradnica Matilda Plohl v Strnišču pri Ptuju, ki so jo spodil z doma, se je začela potepati od kraja do kraja. Izvršila je več tatvin in goljufij. Obsojena je bila v Mariboru na 4 mesece težke ječe. — Poskušev vlom v cerkev. Pred nekaj dnevi je skušal nepoznan zlikovec vdreti v cerkev je že imel odprta ko je prišel mimo cerkve je že imel odprta ko je prišel mimo neki kmet in ga prepodil. Zločinca zasledujejo. — Vzoren sin. 22letni mehanik Fran K. iz Budina pri Ptuju, je v vromil v blaznjino svojih starišev ter pokradel čez 3800 dinarjev in pobegnil. Sodijo, da je pobegnil v Srbijo, kjer ima svojo ljubico.

Orkester »Jadran«. Občinstvo opozarjamo, da ostane umetniški orkester »Jadran«, ki igra vsak večer v kavarni »Balkan«, le še kratak čas v Ptuju. — Napravile redi. Prijeli smo iz občinstva to-le pritožbo: Gledališka uprava je izdala ob začetku sezone odredbo, da je vstop med opernimi kakor dramskimi — iz Amerike. V kraju Ringo, Kansas se je v premogovniku težko ponesrečil rudar J. Angel. Prepeljali so ga v bolnico v Frontenau. Upati je, da okreva. — V Richfield Springs, New York, je umrl rojak Jožef Rolli po dolgi in mučni bolezni v starosti 42 let. Zapustil je ženo in tri otroke. — V Bradleju je umrla Ana Kenik, rodom iz vasi Primosek, občina Podzemli. Zapustila je pet otrok. Iz Richfield Springs poročila rojak Jakob Hribar, ki ima v omenjenem kraju farmo, da je dela na farmah čez glavo in da Amerikanci prodajajo farme, ker se nočejo več ukvarjati s poljedelstvom in živinorejo, kar oboje dobro uspeva. V omenjenem kraju je nad 200 Slovencev. — V kraju Export pa je bil ustreljen Slovenec Alojzij Matoh. Ustrelil ga je tudi Slovenec in sicer neki Josip Šajn iz Illinoisa. Morilec je pobegnil. Njegovega tovariša, istotako Slovence, so prišli. — Dne 8. marca je umrl v Chicagu 57 letni posestnik Martin Zulič, rodom iz Sv. Križa pri Kostanjevici na Dolenjskem. Pokojni je bil nad 30 let v Ameriki in se je pečal z izvozno kupčijo. — Fran Grice iz kraja Waller v državi Texas poroča »Glasu Naroda«, ki izhaja v New Yorku, da se nahaja v omenjenem kraju več tisoč orolov zemlje, ki je bila preiskana po geologih in so se v njej odkrili bogati vrelci olja (petroleja). Žalibog ni za izkoriščanje omenjenih vrelcev potrebne kapitala. — V Leadville, Colo se je poročil Josip Matjašič z Rafaelo Novak. — Delavske razmere v omenjenem kraju so zelo slabe. V rudnikih delo počiva. Mnogo naših rojakov je brez posla in na cesti.

— Zanimarjane ceste v ljubljanski okolici. Pišejo nam: Cesta Štepanjvas-Hrušica, ki spada pod okrajni cestni odbor za ljubljansko okolico in čegar načelnik je slavni klerikalni matador in odstavljani močnanski župan Janez Oražem, je že od preteklega jeseni v tako zanikarnem stanju, da kolone ljudi ki hodijo in vozilki, ki morajo voziti po njej. Ni postrgana, nič posuta, polna luž in blata do gležna, da ga komaj in le s težavo prebreds! Ljudje plačujejo težke cestne doliade, načelnik cestnega odbora, velekapitalist Janez Oražem pa sedi komodno v Mostah in se vozari okrog po kupčijah, mesto da bi se brizgal za okoliške ceste, ki spadajo v njegov delokrog. Tak zanikar načelnik je vreden, da ga takoj odstavijo!

— Poziv našim človekoljubnim gospodinom. Kakor je bilo že objavljeno priredil akcijski odbor za pomoč gladujočim Slovincem v Vestfaliji Dinarski dan v soboto dne 5. tm. K temu nam je treba agnih in poživovalnih deklic, ki bi tega dne zbira le prispevke za naše nesrečne rojake v tujni. Zato prosimo vse gojenke srednjih in trgovskih šol, katerim so ravnateljstva dovolila, da se zglase v soboto ob 8. zjutraj v pisarni Jugoslovske Matice. Pred škofijo, 21. I. nadst. Upamo, da se naše mlado ženstvo tega dne oglasi v velikem številu, da se žrtvuje za človekoljubno delo. Naše občinstvo pa prosimo prav nujno, naj bo s poživovalnimi našimi deklicami vlnudno in obzirno. Najdemo se zanesljivo, da bo v soboto vsakdo daroval en dinar za naše Vestfalce.

— Stanovanjske nepravilke. Pišejo nam: K večeršnjim notic »Čedne stanovanjske razmere« pripominjamo, da je stanovanjska oblast prve stopnje dodelila omenjeno stanovanje v Komenskega ulici državnemu uradniku, ki že tretje leto prosi za stanovanje. Mišni posestnik pa je v očil proti tej dodelitvi rekurz. Stvar druge instance je, da se sedaj odloči, ali je stanovanje dodeljivo ali ne za domačina državnega uradnika ali tuja, ki biva večinoma v inozemstvu.

— Mestna zastavljavnica ima tomesečno dražbo avgusta 1923 zastavljenih predmetov 10. tm. popoldne.

— Oddaja barake na ljubljanskem gradu. Mestni magistrat razpisuje za dobo enega leta vzakupodno mestne lesene barake v glavnem drevoredu poleg grajskega poslopja, kjer se je običajno izvrševala obrta za prodajo raznih okrepčevalnih živil in plač. Reflektanti se vabijo, da vlože tozadavne kolekovane prošnje z navedbo ponudene najemnine najkasneje do 10. aprila 1924 pri mestnem gospodarskem uradu. Na pozneje vlozene prošnje se ne bo oziralo.

— Skesan morilec. Pred dvema letoma je v Beli Cerkvi v Banatu izval umor večkratnega milijonarja Andrije Boborinija splošno senzacijo. Umor se dosedaj ni bil razjasnil. Policija v Beli Cerkvi je prešla sedaj pripravljeno pismo iz Romunske, v katerem neki Pavel Franghini javlja, da je on umoril Boborinija in da je na to z oropanim denarjem pobegnil v Romunijo. Ko prejmete do pismo, me ne bo več med živimi — piše Franghini. Od dneva umora nisem več miren in odločil sem se, da si končam življenje.

— Skok v Dravo. Včeraj je v Dravo pri Mariboru skočila v pljanosti neka Marija M. Z možem je šla v gostilno in se začela prepirati z njim. V spomin mu je tudi razpraskala ves obraz, nato pa je skočila v vodo. Mož, ki je pohtel za njo, jo je rešil iz neprimetne kopeli.

— Prijet v vromilec. V Rogaschi Slatini so prijeli nevernega vromilca Henrika Hajnske, vulgo Hermelina, ki je izvedel precej drznih vromilov. Zasačen je bil v gorkem gnezdu svoje ljubice. Tudi njo so orožniki prijeli, kljub temu, da se je zelo branila. V stanovanju slednje, kakor tudi pri Hajnsku so našli celo zalogo najmodernejšega vromilskega orodja.

— Samomor v Mariboru. V torek 1. aprila so našli na tiru 16 glavneza kolodvora v Mariboru mrtvo truplo nekega neznanca, kateremu je vlak odrezal glavo. Na lice mesta je takoj odšla komisijska, ki je ugotovila, da je nesrečnik Emerik Bloš, rojen leta 1869 v Temešvaru in tja pristojen. Prepeljali so ga v mrtvašnico.

— Koncert. Vsaki dan v restavraciji in kavarni »Tratinke« koncert salonske kapele od 8.—1. ure ponoči. Vstop prost.

— Pri železničnem katarju, bolečinah je ter in pri kamenu v mehurju pogosto izredno dobro služi grenčica »Fran-Josef«.

— Restavracija in klet »Zvezda« nanašanja p. t. občinstvu, da ima vsak petek od 5. popoldne sveže morske ribe različne vrste.

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Slove-niji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so teovadna akademija, sportna manifestacija, šfatejni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že maja meseca ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke!

— Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev

Gospodarstvo.

IZKORIŠČANJE MANJSIH VODNIH SIL.

Težke gospodarske razmere nas silijo, da izkoristimo vse obstoječe dobrine čim boljše. Paziti moramo, da ne izostane neizrabljeno prav nič, kar lahko ustrezno našim potrebam. Tekom poslednjih let se izumi tehnike razširjajo v veliko širših slojih. Sila je pač najboljša učiteljica.

Zlasti očividno je razširjenje elektrotehnike. Električna razsvetljava, še nedavno znana le imovitežem, je dandanes vpeljana tudi v najskromnejše domove. Pogon z električno silo se danes uporablja celo v najmanjših gospodarstvih ter po najskrajnejših vaseh.

Težki gospodarski položaj je izzval povsod tudi zahtevo, naj se izkoriščajo vodne sile. Sicer je našel ta klic že mnogo odziva. Toda na tem polju se je daleko ni zgodilo vse, kar bi bilo v interesu posameznikov in kar bi bilo splošnemu blagostanju neizmerno koristno in dobičkonosno.

Pri uveljavljanju tega načela se pozabljajo predvsem važna okoliščina. Najavljeno se misli le na naprave, ki bi mogle pristrane okolice preskrbovati s silo in ujo. To je razumljivo, saj proizvajajo čisto ena taka naprava tisoče in tisoče energije (konjskih sil).

Toda kolike težkoče so zvezane z ureditvijo takih velikih projektov? Invešicije za zgradbo so ogromne in gotovino je vedno težko dobiti. Kadar pa jo najdemo je v zvezi s finančno in gospodarsko odvisnostjo.

Zato treba polagati na izkoriščanje vseh manjših vodnih sil večjo važnost, sile pri nas, ki jih imamo v velikem številu in ki bi v svoji skupnosti predstavljale prav izdatno veličino.

Ugovarjalo se mi bo, da se je pri nas v tem oziru storilo že od davnega marsikaj. To je resnično. Ako potuješ po manjših ali večjih dolinah naših alp, najdeš število žag, mlinov, kovačnic in drugih obrtnih naprav z vodnim pogonom. Toda v kako skromni meri je tu sila izrabljena. Zahtevne so majhne in ljudje so zadovoljni s najskromnejšo napravo. Ne pretiravam pa, da bi se s lahkotjo doseglo povprečno še enkrat večji uspeh. Dvojna sila predstavlja pa še enkrat več proizvodov. Je enkrat večji promet in dobiček. In pomenja obogatitve posameznika in oplojenosti blagostanja po vsi deželi in vsi državi.

Izkoriščanje vodnih sil spada med najstarejše umetnosti človeštva. Vzle temu, ali morda prav za to, ga ni polja, na katerem bi se ne mojestovalo toliko po starih sešah in kjer bi ne bilo videti tako malo metod moderne tehnike. Tu vidimo še vedno ista koleša, ki so jih poznali iz stare tradicije že naši očete in dedje. Seveda ustrezajo take naprave svojemu namenu. Toda s kakšnimi težkočami, ovirami in zamudami! Miren obrat je sploh nemogoč. Zdat je voda prevleka, zdat preizkus. Potem pritiska hud mraz. In kolese se nastavi in stoji in strok vedno znova. Vrli se le slučajno, le kratko dobo, že ga ustavlja trohlna ali kakršnakoli druga polomija. Skoraj vsako leto so potrebne nove naprave. Ko je vse v redu, pa se doseže komaj polovico tega in vsega, kar bi se dalo doseči.

Uporablja se pač prav zelo malo strojni za tehnika. Z razmeroma majhnimi stroji bi se dalo nadomestiti kolo s polnovrednim strojem, s turbino. Znana turbina, imenovana po svojem prvem ustvaritelju prejšnjega stoletja »Francisova turbina«, ustroja vsem zahtevam v tehničnem oziru. Deluje zanesljivo brez ozira na vremenske spremembe, vzdrži saj 20 let in je po vseh polzkušnjah priznana kot izvrstna. Njeno oskrbovanje in snajenje je lahko; le pri njeni vzdržavi se je treba ozirati na izvestne vplive.

Vzle temu je ne uporabljajo povsod, kjer bi bilo mogoče in sicer vsled njene

relativno velike teže in s tem zvezane višje cene. Dasi tudi turbina primerno teži cenil izbornu deluje, je treba vendar poseči globlje in žep, kadar si jo nabaviš. Toda temu ni odpora, ker ni mogoče sistem stroja bistveno predrugačiti; turbina mora imeti toliko in toliko delov, ki povzročajo toliko in toliko stroškov, način vodnega toka po turbini pa zahteva gotove dele velikih dimenzij, ki jih ni mogoče zmanjšati, ako naj se doseže nameravani učinek. Značilno je za Francis-turbino, da odteka voda od turbinskega koleša končno v smeri osi. Zato mora biti premer koleša tem večji, čim več je vode; s tem sorazmerno pa rastejo vsi ostali deli in njih teža.

V zadnjih letih je nastala nova vodna turbina, ki je že v večini držav patentirana in uživa tudi v Jugoslaviji zakonito patentno zaščito. Zove se po svojem izumitelju Banki in je po svoji obliki zelo priročno. Njen prvi in najvažnejši sestavni del je kolo, ki je vodnemu kolešu prav podobno; dva plošči na skupnem vratilu in med njima lopate. Toda premer koleša znaša namesto 3, 4 ali več metrov le 30, 40 največ 50 cm. Tudi širina ni dosti večja. Pri tako majhnih merah je bilo kalpda mogoče uporabiti kot gradivo železo, ne da bi se ga rabilo večje množine. S tem pa je združena velika prednost dolgotrajne trpežnosti z nizko ceno.

Tik koleša leži usnik, iz katerega prihaja vodni curek četverkotnega prereza. Na usniku je pritrjena regulacijska priprava, s katero se lahko izpreminja vodna množina, ki doteka kolešu; s tem pa se dobi več ali manj sile, kakor je pač potrebno. Ta priprava, torej regulacija turbine, je baš vrlo priročna, dočim predstavila pri Francis-turbini regulacija najobčutljivejše dele vsega stroja. Vodna koleša pa take regulacijske priredbe sploh nimajo.

Ko se izpreminja pri »Banki-turbini« obseg vodnega curka, teče voda skozi več ali manj kolesnih celic. Oblika vodnega toka ostane ista in uporabnost turbine se skoraj ne menja, ker se njena učinkovitost le neznatno izpreminja. Banki-turbina nadkrijuje torej Francis-turbino v tem oziru.

Kolo z vratilom se s pomočjo dveh ležajev montira na okvir, ki se trdno vzida na fundamente. Na okviru leži tudi omenjeni usnik. Tako tvori ves stroj organsko enoto. Usnik pa se lahko vzida pred cev, iz katere prihaja voda ali v rov v višini tekoče vode.

Značilno je za Banki-turbino, da ne stoji v vodi, nege povsod svobodno na zraku. Betonska dela so zatorej znatno lažja in stavilni stroški mnogo nižji. Treba je le vrnilo napeljaviti skozi steno poslopja; stropi so odveč, rov je lahko ožji, a okoli turbine se radi brizganja vode napravi pločevinast oklop preproste in lahke oblike.

Ako se pomisli, da se obstoječe vodne naprave in zgradbe (vodotoki zatvornici), ki so se sedaj rabile za vodno kolo, lahko uporabijo skoraj nespremenjene za vodno turbino, moremo prerokovati, da bo Banki-turbina oživljajoče vplivala na racionalno izkoriščanje naših malih vodnih sil. Ta stroj lahko brez izrednih težkoč in izdatkov preskrbi srednje velikim občinam luč in silo, ter je možno v mnogih primerih s njim doseči prihranke do 40 in več odstotkov.

Zatorej je tem bolj pozdravljati dejstvo, da nam ni treba takih obče koristnih strojev več naročati iz inozemstva. En naših največjih industrijskih tvrdk »Strojne tovarne in livarne d. d.« se je namreč posrečilo, kupiti ta patent in skleniti pogodbo, po kateri ji je omogočeno izgovarjati take turbine doma, in po kateri ima to podjetje v Jugoslaviji izključno izvrševalno pravico te patentirane iznajdbe. Stroj je s tem nov korak do emancipacije od tujine.

Pozdravljamo ta napredek, ki pa ni samo v čast omenjeni tvrdki, namreč tudi

v korist mnogim podjetnim ljudem, ki vsled denarne krize niso mogli izvršiti razne narobe in izrabljati vodne sile, ki je tekla brezplodno, neizkoriščeno mimo.

Ing. G.

—g Novosadska blagovna borza, dne 2. aprila. Na produktivni borzi notirajo: Pšenica baška 79-80 kg. 2. v. 323-325, ječmen baški 66-67 kg. 1. v. 335, oves baški dupl. kasa 2 v. 350; kuruza baška 31 v. 235-247,50, moka št. 0 dupl. kasa 1 v. 505, št. 6-1 v. 330-325. Tendence neizpremenjene.

—g Tedenski sejem v Zagrebu, dne 2. aprila. Na današnji živinski sejem je bilo prignano malo živine. Kupčije ni bilo; cene so nekoliko popustile. Za kg žive vage notirajo v Din: volji domači I. 14-14,75, II. 13 do 13,75, III. 12 do 12,50, bosanski volli I. vrste 13 do 13,50, druge vrste 11,25 do 12, III. 10 do 11, krave domače I. 12-13, II. 11,50-12, III. 10-10,50, bosanski III. 9-10; bikli 14-15, kozli 10-11; mlajše krave domače I. 13,50-15, II. 12-13, bosanske 11-12, junci domači I. 14-15, bosanski 13-14, teleta 15-16,50, svinje do enega leta 20,35, nad 1 letom 20-22, pitane 23-24, nepitane 20,25-22,40; konji za komad: težki 14.000-15.500, seljaški 6500-7500, srednji 8-9000, jahalni 8-10.000, žrebata enoletna 4500-5000, žlehta 5500-6000.

—g Prvi avion gradjen v našoj državi. Ovit dana je primila vojno-avijaška komisija na aerodromu u Novom Sadu, posle uspešnih letova, prvi avion gradjen u zemlji. Aparat je gradjen u prvotni srpskoj tvornici aeroplana »Ikarus« Kovačević i drugovi u Novom Sadu. Firma »Ikarus« osnovana je krajem prošle godine sa iskustvo domaćih kapitalom; posle više nevelikih pripremnih radova otpočeo je intenzivan posao početkom ove godine. Država je do sada naručila 10 aparata i to 4 aviona i 6 hidroaviona. Ove kategorije predstavljaju školske tipove i grade se po planovima koji su posed Ministarstva Vojске i Morarice. Kako saznajemo društvo namerava da sistematski i postepeno proširi svoje prostore i radionice i da predje na gradnju borbenih tipova a eventualno kasnije — i na gradnju samih motora. Kada se uzme u obzir da ova vrsta industrije ima naročito značaja za slučaj rata, gdje će uvoz ratnog materijala biti otežan, a eventualno i potpuno onemogućen, onda se dolazi do zaključka da svim sredstvima treba težiti za tim, da se što brže emancipujemo od inostranstva i da ostvarimo modernu sopstvenu avionsku industriju u zemlji. Nadamo se da će merodavni faktori savremeno uočiti važnost ovog preduzeća i da će u vidu obilnih poručbenja, a po mogućnosti za više godina, osigurati mu racionalan rad i razvitak. Sa naše strane pozdravljamo ovaj prvi uspeh preduzeća itd.

—g Neposrednega davka je plačala Slovenija v januarju t. l. brez izrednega davka na poslovni promet 6.733.426,47 Din dočim je bilo »predvideno budžetom« samo 4.066.895,83 Din. Mi za danes to le ugotavljamo. Toda — meminsse juhati. Vsega neposrednega davka je bilo v januarju t. l. plačanega 47.515.712,43 med tem ko je bilo predvidenega 55.073.833,31 Din. Kle in kako je nastopil ta izpad ali pomankljaj okrog 7,5 milijonov Din se vidi prav natanko iz poročila generalne direkcije posrednih davkov. Za danes ugotavljamo le, da so Slovenija, Dalmacija, Bosna in Hercegovina, — čudno da ravno te »deželice« plačale in storile vso svojo dolžnost in še večjo, nego je bila predvidjena — budžetom.

—g Dobave. (Pogoji pri Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.) Dobava tekstilnega materijala. Direkcija drž. železnice v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na 15. aprila za dobavo večje množine tekstilnega materijala. — Dobava jekla. Direkcija drž. železnice v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na 14. aprila za dobavo 6500 kilogramov tiglejekla. — Dobava živil. V pisarni Stalne vojne bolnice v Ljubljani se vrši 17. aprila druga ofertalna licitacija za dobavo živil itd.

Borzna poročila.

Zagrebska borza.

Dne 3. aprila. — Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 14.145-14.248, Pariz 473.50-478.50, Dunaj 0.114-0.116, Praga 239.80-242.80, Trst 353.70-358.70, New York 80.30-81.30, Budimpešta 0.10-0.13.

Efekt: 7% invest. pos. l. 1921 66-66,5, 2½% drž. renta za ratna šteta 149-151, Ljubljanska kreditna 242,5 —, Centralna banka 65-68, Hrv. esk. banka 145-148, Kreditna banka Zagreb 144-146, Hipotekarna banka 77-78, Jugobanka 125-127, Prastrediona 930 —, Slavenska banka 111 —, Ekspotacija 140-42,5, Drava d. d. Osijek 400-425, Sečerska Osijek 1290-1295, Isis d. d. 61-65, Nihag 130-35, Gutman 1000 —, Slaveks 425 —, Slavonija 143-45, Strojne tov. 175-210, Trboveljska 710-715, Union, paromlin 800-900, Vevče 175-180.

INOZEMSKO BORZE.

— Curih, 3. aprila. Današnja borza: Beograd 7.10, London 24.60, Pariz 33.70, New York 5.72, Dunaj 0.008075, Bukarešta 2.95, Praga 17 —, Sofija 4.12, Milan 25.25, Amsterdam 211.75.

— Trst, 3. aprila. Današnja predborza: Beograd 28-28.10, Pariz 134-135, New York 22.60-22.65, Curih 395-397, Dunaj 0.03225, Praga 67.25-67.50.

— Dunaj, 2. aprila. Devize: Beograd 874-878, London 305.500-306.500, Mil'an 3174-3186, New York 70.935-71.185, Pariz 4272-4288, Praga 2123-2133, Curih 12.445-12.495. — Valute: dinar 867-873, dolar 70.60-71.60, lira 3180-3200, češka kruna 2112-2128.

Podpirajte obuvane slepe in darujte

»Podpornemu društvu slepih«.

Nainovejša poročila.

MANIFEST DAVIDOVIČEVE STRANKE.

— Beograd, 3. aprila. (Izv.) V Davidovičevem klubu je bila danes seja, na kateri so v končni redakciji sprejeli manifest na narod. Zanimivo je, da nosi ta manifest popolnoma volilni značaj, iz česar se sklepa, da računajo Davidovičevci že v najkrajšem času z novimi volitvami.

PRIHODNJA SEJA PARLAMENTA ŠELE PO VELIKI NOČI!

— Beograd, 3. aprila. (Izv.) Predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović je imel danes dolgo konferenco z ministrskim predsednikom Pašićem. Razpravljala sta o vprašanju, kdaj se naj skliče prihodnja seja parlamenta. Ljuba Jovanović je sporočil ministrskemu predsedniku željo raznih poslancev iz vseh političnih skupin, naj bi se zaenkrat seja narodne skupščine z ozirom na utrujenost večine narodnih poslancev in z ozirom na bližajočo se pravoslavne, katoliške in tudi muslimanske praznike odgodila, tako da bi

se prihodnja seja narodne skupščine vršila šele po Veliki noči. Kakor se zadržuje, je ministrski predsednik pristal na to. Predsednik narodne skupščine, Ljuba Jovanović, obvesti že popoldne narodne poslance o tem, da bo prihodnja seja parlamenta šele po Veliki noči, da torej lahko zapuste Beograd.

— Beograd, 3. aprila. (Izv.) V parlamentarnih krogih zatrjujejo, da bo prihodnja seja parlamenta šele zadnje dni meseca aprila, najbrže pa šele prve dni meseca majnika.

VPRAŠANJE VERIFIKACIJE RADIČEVSKIH MANDATOV.

— Beograd, 3. aprila. (Izv.) Poročilo za plenum narodne skupščine o verifikaciji radičevskih poslancev je za opozicijski blok prevzel radikal Nastas Petrović. V poročilu predlaga, naj se vsi radičevski mandati gladko odobre. Poročevalec vladne skupine je radikal Vlakjo Kostić. V svojem poročilu predlaga, naj se verificira 17 mandatov, glede ostalih mandatov pa se naj skliče anketa, ki naj ugotovi, ako so bile volitve zakonito izvršene.

To in ono.

O. S. Marden:

KAKO ODSTRANITE SUŽENJSTVO SVOJEGA POKLICA?

(Prevedel dr. F. S.)

- 1.) Činite svoj poklic.
- 2.) Naj vas veseli vaš poklic.
- 3.) Ne povzdiguje se nad njim.
- 4.) Vedite, da je v njem pozolja.
- 5.) Bodite z vsem srcem pri njem.
- 6.) Delajte po načrtu.
- 7.) Prizadevajte si, kolikor morete.
- 8.) Poglejte se v njegovo bistvo.
- 9.) Delajte vedno eno in isto stvar.
- 10.) Delajte več kot je vaša naloga.
- 11.) Pripravite se nanj popolnoma.
- 12.) Napravite ga za sredstvo, s pomočjo kojega se razvijte in utrdi vaš značaj.
- 13.) Posvetite se mu z veselo mislijo, če vam tudi ne ugaia.
- 14.) Delajte v duhu umetnika, nlikakor ne rokodelca.
- 15.) Napravite ga za temeljni kamen za nekaj višjega.
- 16.) Postavite si popolnost za svoj cilj in ne zadovoljite se z ničemer nižjim.
- 17.) Prizadevajte si izvrševati ga bolje kot je bil sploh kdaj izvrševan.
- 18.) Bodite vedno v stanu, da ga izvršujete, kolikor mogoče najbolje.
- 19.) Ne poskušajte izvrševati ga le s enim delom svoje osebnosti — se slabšim delom.
- 20.) Vedite, da baš delo napravi življenje dostojno in plemenito.
- 21.) Sprejemajte njegovo nepriljetno stran ravno tako veselo kakor prijetno.
- 22.) Verujte v vrednost in dostojanstvo svojega poklica, pa naj bo isti še tako priprost.
- 23.) Mislite o sebi kot o sodelavcu Stvarnika vesoljstva.
- 24.) Izberite si, če je to mogoče, poklic, za katerega je Vas narava usposobila.
- 25.) Glejte na to, koliko zamorete v svoj poklic investirati in ne na to, koliko bi si mogli pridobiti iz njega dobička.
- 26.) Vedite, da se s svojim delom zamorete popolnoma razviti.
- 27.) Pomnite, da je dobro izvršeno delo najboljša sprilčevalo, ki ga je mogoče doseči.
- 28.) Vadite oči, ušesa, roke, misel, vse zmožnosti, da bi ga zamogli zvesto izpolnjevati.
- 29.) Poslušajte se svojega poklica kot sredstva, da razvijete silne sestavine svojega značaja in da odstranite slabe.

NACIJONALNA ŽENSKA STRANKA.

Ameriška nacionalna ženska stranka ni pravzaprav politična skupina, ki bi se stavila v enako vrsto z drugimi obstoječimi strankami, marveč je organizacija, katere cilj je, da bi se odstranile vse oblike podjarmljevanja žene v pravnem in pravem moralnem in poklicnem oziru, kakor tudi v vzgoji, v cerkvi, v industriji, v domačiji, z drugimi besedami, da se doseže absolutna enakost žene z moškim spolom. Ženske imajo pač volilno pravico, toda pravijo, da to še ne lamči, da pridejo do popolne ravnopravnosti z moškimi. Stranka je spravila v poslansko zbornico in senat predlog pod imenom »Equal Rights Amendments« (enakopravnosti), ki se glasi: Moški kakor ženske v vseh Zedinjenih državah in na vsem ozemlju, ki spada pod njihovo sodnost, naj uživajo enake pravice. V razpravo v kongresu predlog še ni prišel. Tudi pri predsedniški volitvi hoče jo pokazati svojo moč.

TUDI DALAI LAMA PREGNAN.

Iz Kalkute poročajo, da so menhi preganili poglavarja kitajskih budistov Dalai Lama, ki je izvrševal duhovsko oblast nad sto milijoni Kitajci. Zgodilo se je to v samostanu Taši Lumpo. Dalai Lama je zbežal na angleški teritoriji. Stoletja že ni bilo take senzacije na Kitajskem. Bežeci Lama je prispel s svojim malim spremstvom v mesto Kampankon, ko je od tam odšel proti Indiji, ga je mestni poveljnik v Gandoku aretirat. Po dolgem moledovanju ga je pustil, ker poveljnik je ni vedel, koga pravzaprav ima pred seboj. Dalai Lami se je posrečilo pribežati v angleško varstvo. Dalai Lama, katerega so častili kot svetnika je veljal za 34 utelesenje Budhe.

KOLIKO STANE »DRUŠTVO NARODOV«?

Društvo narodov vzdržuje v Ženevi stalno generalno tajništvo in mednarodni delavski urad. Po stanju iz l. 1923 je stelo generalno tajništvo 391. delavski urad pa 331. nameščencev. Vsi stroški se zračunavajo v breme Društva narodov. Za tajništvo se znašali okoli 12 milijonov, za delavski urad pa okoli 7 milijonov zlatih kron. Stroški se porazdeljujejo na člane Društva.

Razgled po slovanskem svetu.

— Lužički Srbi svojemuo patriarhu, Lužički Srbi, mali ostanek polabskih Slovanov, ki ga bratje velike slovanske družine tako radi imenujejo svojega Benjamina, so slavili 10. marca t. l. v Srbskem domu v Budišinu sedemdesetletnico svojega velikega zaslužnega patriarha drja Anosta Mukke. Že cel teden pred njegovim rojstnim dnem so prihajale jubilatnu čestitke ter razne izjave ljubezni in vdanosti. Na predvečer so mu zapela budišinska pevska društva »Beseda«, »Jednota« in »Nadeja« pod izbornim vodstvom kantoria Solte lepe srbske pesmi. Naslednji dan pa so prihajale deputacije, Mukovi prijatelji in čestilci, ki so mu prinašali prekrasne cvetlične darove. Prišla je deputacija Matice Srbske pod vodstvom predsednikovega namestnika sodnega svetnika drja Hermannia, Tovarstvo sv. Cirila in Metoda, ki ga je zastopal sodni svetnik Cyž, Tovarstvo Pomoči srbskim dijakom s svojim predsednikom učiteljem Kralom, ki je poklonil jublatnu krasen lavorov venec. Jubilejna slavnost je imela zato znak jako lepe družinske slavnosti Srbstva. Bila je prava manifestacija zmogoslavnega prodiranja srbske ideje, za katero je slavljenec dr. Muka vse življenje deloval, se boril in pomagal do smaga. Pozdravljen z burnimi živio in slava klici je vstopil slavljenec v slavnostno okrašeno dvorano. Na to je zapela budišinska Beseda srbsko narodno himno ter Smetanov zbor »Veno«, na kar je zavzel slavljenec častno mesto, okrašeno z lavoriko in cvetličami sredi predsedstva Matice Srbske. Predsednik Matice dekan msgr. Škala je imel v imenu Matice Srbske lep

govor, v katerem je v vznešenih besedah kazal na veliki pomen Matice Srbske vobče. Dve srbski deklici iz Draždan sta deklarirali Mukove pesmi iz mladih let in gđ. Cilka Nawkova je deklarirala jublatnu na čast zloženo in posvečeno pesem. Zdat je nastopil prof. Oto Wičaz, ravatelj učiteljskega v Stolberku, kakor slavnostni govornik, ki je s pesniškim poetom proslavil Mukovo neumorno delovanje. Zupnik Bogumil Švelja je govoril v imenu Dolnjejužiske Matice, katere častni član je Muka, in v imenu svojih dolnjejužiskih bratov ter prošil mlado generacijo, da b po Mukovem vzgledu negovala in pospeševala gornje in dolnjejužiske stike, za kaj Muka je bil tisti narodni borec, ki je na pustem dolnjejužiskem pokopališču budil brate k narodnemu življenju, jih navduševal ter kulturno za nje deloval in skrbel. Prof. Bryl se je zahvaljeval v imenu slovanske vzajemnosti jublatnu za vse kar je storil v prid Srbstva in Slovanstvu sploh. V imenu »Domovine« je govoril nje predsednik Arnost Bart, Dwornik se je poklonil jublatnu v imenu Rakečanske »Lipe«. In tako so prihajala društva za društvom ter se velikemu svojemu prvobornu telu klanjala. Naposled je naznanil predsednik »Domovine« A. Bart, da vsade jublatnu na čast na dvorišču Srbskega doma lipu, ki se ima imenovati »Mukova lipa« da bi nje veje s svojim šušenjem pri povedovale srbskim potomcem o slavnem možu Muku ter jih opominjale, da bi ven in trdno stali na straži za svoj narod in ga nadvse ljubili tako, kakor ga je ljubil Arnost Muka.

»No, so tvoje knjige morda utrpel kako škodo?«

»O ne, prav nič! Nasprotno, boljše so postale. Take so, ko da so že sto let stare. To je povečalo njihovo vrednost. Knjige in vino postajajo s časom vedno dragocenejše.«

Gospa je bila gofova. Ostalo ji je sedem steklenic sladkorja in sedemtisot metrov vrvice. Bila je predobra gospodinja, da bi pustila to neizrabljeno ali prihranila za prihodnje leto. Pa je torej še nakupila sadja, malo papirja in par tucatov steklenic. In je začela znova vkuhavati ter prekuhavati.

Tudi s tem je bila gotova. Ostalo ji je petnajst steklenic, dve kosači sadja. Bila je predobra gospodinja... (Kakor zgoraj). In znova je nakupila sladkorja, vrvice...

To je trajalo nadaljnjih štirinajst dni. Slednjič je počlo vsega. Ostala sta samo še dva kozarca in 200 metrov vrvice. Gospa je hotela tudi to še nekako uporabiti, toda g. pisatelj je podaril stvari na skrivaj neki beračici, ki mu je dala častno besedo, da ni že od božiča ničesar jedla.

Slednjič je bila pisateljeva žena z vkuhavanjem resnično gotova. Cela vojska vkuhanih dobrot je bila na razpolago. Gospod pisatelj je na tihem preračunal, da bi moral vsak član družine, tudi služkinje všteti, pojesti dnevno sedemnajst kilogramov vkuhanega ali konzerviranega, če bi hoteli biti gotovi s pripravljeno zalogo tekom povprečne dolgotrajne življenja, ki je odmerjena človeku.

Gospa je bila zelo utrujena, pa si je v naslednjih štirinajstih dneh še precej opomogla.

Lepega jutra je pomolil pisatelj svojo glavo skozi okno, da bi se razgledal po vremenu. Pa je ugledal pred hišo voz za prevažanje pohištva.

»Kdo se pa seli spet v našo hišo?« je vprašal svojo ženo. »Pred hišo stoji pohištveni voz...«

Žena je planila s postelje kot divja mačka na svojo žrtev, vrgla odejo preko sebe in skočila k oknu. »To je za nas,« je rekla nato popolnoma mirno.

»O, za božjo voljo, še kaj?« je zavpil obupano g. pisatelj.

»Kaj razumeš ti o gospodarstvu,« je dejala, »brusnice moram še vkuhati.«

Pisatelj je izračunal, da bi moral razum sedemnajstih kilogramov vkuhanega (glej zgoraj) pojesti tudi še dnevno tri in pol kilogramov brusnic in ker se uživajo brusnice večidel le z divjačino, je še preračunal g. pisatelj, da ne bi zadoščala divjačina celokupne Poljske, da bi krila potrebo za njihove brusnice, pa če bi se tudi odločili jeleni in srne, da se bodo v bodoče pazili kot zajci.

Gospod pisatelj je srečal tiste čase svojega prijatelja, ki mu je potožil, da zapravlja njegova žena ves svoj čas z obiski in se prav nič ne briga za gospodinjstvo. »Veste,« je dejal pisatelju, »da nimamo niti stekleničice vkuhanega sadja pri hiši?«

Kot bi strela udarila v g. pisatelja, je obstal, božjastno so se mu zasule oči od jeze, da se je videlo samo belo, klobuk mu je padel z glave, na kateri so se visoko zježili umetniški dolgi lasje, obraz pa je obilja rdečomodra zariplost, ko je hripavo zakričal prijatelju, ki je menil, da je pisatelj ta hip znorel, edino besedo:

»Osali.«

Drobiž.

Malajsko plemo Dajak. V notranjosti Indonezije živi divje malajsko plemo Dajak. Opisovaku teh krajev se je približala skupina Dajakov popolnoma mirno. Okrog pasu so oviti z ruto, drugače so gohi. Oboroženi so bili z dolgimi, zakrivljenimi noži in poslikanimi ščiti. To je najbolj krvoločno prebivalstvo v Indoneziji. Ti Dajakji smatrajo za svojo največjo zabavo, rezati ljudem glave z vrstov. Kadar se Dajak ženi, gleda, da prinese svoj ljubici kar največ odrezanih glav. Potem žele gre k očetu svoje izvoljenke in prositi za njeno roko. Zanimivo je, da se v Indoneziji dobe rodovi, kjer se otroci igrajo žogo in je nogomet v Indoneziji zelo stara igra ter je evropski nogometni šport prišel pravzaprav iz te dežele.

Brezčična prometna ureditev v Londonu. Londonsko političko ravnateljstvo je dalo zgraditi avtomobil, ki vzdržuje žarni brezčično telefonsko zvezo tudi, kadar se vozi s hitrostjo 60 do 70 km. Politika zasleduje s tem avtomobilom cilj, da je ponudna neprestano o vsem, kar se na ulici godi.

Poslabšane zdravstvene razmere v Indiji. Po zdravniških poročilih so se zdravstvene razmere v Indiji v zadnjem času zelo poslabšale. Od 1910 do 1920 je umrlo od 228 milijonov ljudi na kugi 3 1/2 milijona, na koleri 4 milijoni in na kozah 1 milijon. Razvrednena je umrlo 1 milijon ljudi na malariji. To so bolezni, ki se dajo preprečiti ali omejiti s dobrimi higienskimi odredbami. Splošno število smrti se je povečalo tako, da je imel leta 1891. moški indijski prebivalec povprečne življenske dobe 24 do 39 let, leta 1911. pa že samo 22. do 30. V tem času je povprečna življenska doba Angleža poskočila od 40 na 51. let. Iz tega je razvidno, kako so sanitarne razmere v Indiji zaostale za onimi na Anglijskem.

Osumljena usmrtitve štirih oseb. V Berlinu so aretirali soprogo nekakega trgovca, katere je osumljena, da je polagoma spravila na oni boljši svet svojega prvega moža, njegovega brata, tašča, potem svojega drugega moža, vse z namenom, da si prilasti njihovo premoženje. Pred kratkim so našli mrtvega inženirja Maksa Frenzla. Njegova vdova je podedovala po njem vse premoženje, nato pa se znova poročila. Policija je že dolgo časa nekaj slutila,

slednik pa je aretirala gospo trgovca B. in je povedala, da je osumljena gori navedenih usmrtitev. Ta ženska je bila svojčas bolniška sestra z imenom Bars. Svojim žrtvam je mešala morfil in druge strupene snovi v jedila ter jim povzročila smrt, na kar je prišla do velikih dedščin. Obdolženka dosledno vse tači. Afera je vzburila vo vsem Berlinu veliko senzacijo.

Stara mati z 28 leti. Mrs. Martin iz Pittsfielda v Ameriki, ki je pred kratkim izpolnila 28 let, je postala že stara mati. Njena hčerka, ki je izpolnila šele trinajsto leto, je rodila deklico. Mrs. Martin se je poročila s petnajstletno, a njena hčerka je dvanajstletna.

Predavanje dr. Voronova v Milanu. Znanj pomlajevalec dr. Voronov je imel v Milanu predavanje, katero je bilo izborno obiskano, zlasti je bilo mnogo zdravnikov navzočih. Dr. Voronov je obširno razlagal »omlajevanje« in vse, kar je z njim v zvezi, nato pa izvajal, da je njegova metoda brez vsake nevarnosti in da bo treba misliti na to, da se poseže po materijali za vcepljenje s človeka na človeka in da se ne bo treba več posluževati žlez šimpanza. Na Francoskem zabranjujejo tako postopa-

nje zakonit, toda on upa, da se izvrši prvi poskus v neki drugi državi, kjer niso do- tične zakonske določbe tako oštre. To tu- di, ker je maožina materijala, potrebnega za vcepljenje, tako majhna, da odstop te- ga materijala ne prinese nikake škode mla- demu in zdravemu človeku. Predavanje je bilo zaključeno z ogromnim odobravan- jem.

Vrsto mesto okoli Petrograda. Petrograd je obdan od močvirja. Mesto je bilo tam sezidano na ukaz Petra Velikega. Se- danj se bavijo z načrtom, kako bi se to močvirje posušilo in kako bi se na tako pridobljenem terenu zgradilo vrsto mesto velikega štila, ki bi obdajalo Petrograd kakor pas. Štiti načrti so bili izdelani že sicer tudi pred vojno.

Dvojčka. V Bournestapiu na Angli- škem sta se rodila 4. junija 1861 dvojčka, katerih življenski potek izkazuje nenavad- ni paralelizem. Oba sta vstopila z 12 let v ono in isto trgovino ter vsrakda v njej 34 let. Poročila sta se na isti dan. Imata vsak po 10 otrok, toda s to razliko, da ima Rihard 7 sinov in tri hčere, John 7 hčere pa 3 sinove. Oba sta od svojega 16 leta tudi cerkvena pevca. Oba sta istočas-

no spreminila svoj glas iz baritona v bas. Danes imata v poznih starostih še eno skrb, da bi enega in istega dne, kolikor mogoče pozno, hkratu umrli.

Podaljšanje življenja z odpravo spanja. Dr. David Harris v Londonu in dr. Crile v New Yorku izražata mnenje, da je onih 8 ur, katere dnevno prespimo, pov- sem izgubljenih. Trebalo bi torej poiskati sredstva, da bi se mogel človek dobiti na- zaj svoje moči, ne da bi ostal 7 do 8 ur brezdelaven. Ako bi se odpravilo spanje, bi se podaljšalo življenje vsaj za 20 let. Ta dva zdravnika razmišljata o električni pomoči proti spanju. Vednost je razkrila, da izvirna potreba spanja iz kemične reak- cije, ki se proizvode v možganskih stani- ciah. Zdravnik pravi, da je ta reakcija električnega značaja, zato pa izdelu- jeta električen aparat, s katerim bi mogel človek v par minutah napolniti svoje možganske stanice, kakor se napolni bateri- ja.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOLSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Naročajte Slovenski Narod!

PRISEGAM
da kupiš najceneje in najboljšo blago v modni trgovini
A. Šinković nasl. K. Soss,
Ljubljana, Mestni trg 19.
INVENTURNA PRODAJA.
SAMO DO KONCA MESECA!

1000 na reumi - - -
in protivnu bolnih
ki jih je moje popolnoma neškodljivo in nestrupeno pitno zdravilo popolnoma rešilo njih trpljenja, so me pooblastili, naj obelodanim njih zdravila in priznala pisma.
Ne iščite
novih sredstev, nego napravite popolnoma brezplačno pitno zdravilo iz mojnih zdravil, ki jih je ozdravilo že tisoč. Prišite mi dopisnico, nakaž Vam pošljam takoj posneto in mnogo poverljivih poročil o ozdrav- ljenih
popolnoma zasledbi
in brez stroškov.
Naslov: August Mäzke,
Berlin-Wilmersdorf Bruchsalstr. 5, Abteilung 355

Oblastveno dovoljena
POPOLNA RAZPRODAJA
nasoga oddelka za plenice, trikotarje, perilo
Dovoljujemo si cenjene odjemalce opozoriti, da se nahajajo v zalogi še večje množice različnega blaga, kakor:
Za dame
perilo, bluze, predpasniki, nogavice in rokavice.
Za gospode
triko perilo, sveterji, srajce, ovrtniki, naramnice, nogavice, rokavice, ganne in dokolenice.
Za otroke
perilo, osobito znamke "Tetra", pat. nogavice, sveterji, čepice itd. — Bri- sače, različna galanterija in kosmetika.
Vse to blago prodajamo POD TRZINIMI CENAMI
samo dotlej, dokler traja zaloga.
A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA,
Mestni trg 10.

Indian
Moto-
Cycles
NOVI MODELI 1924
!! ZNIZANE CENE !!
„SCOUT“ 5 1/2 HP
SAMO DIN 27.500
na podlagi današnjih kurzov in tarifov
TAKOJŠNJA DOBAVA
IZ LASTNE ZALOGE
Tel. 477 — Dunajska c. 12
AMERICAN MOTORS LTD.
LJUBLJANA
Glavno zastopstvo za SHS

Pisalni stroji, potrebšine
mekanična delavnica
(popravljalnica)
L. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6-1.
Zidna opeka
normalno in močno žgana, pri- znanja hot najboljša kakovost, se nudi vsako množico po dnevi- ceni. Zaloga na drobno: Opekarska cesta 18. **Fr. Smolewsky,** arhitekt in mestni stavbenik, po- sestnik opekarnice na Viču. Pisarna: Rimska cesta 2.
Prva preoblikovalnica
damskih stankov in modnih klobukov
Barborič - Završan
Ljubljana - Mestni trg 7
izdeluje po najnovejših modelih. Istotem velika zaloga damskih stankov, nakitnih in praznih in raznovrstnega nakita.

Za odgovore uprave naj se priloži 1 dinar. Plačuje se vnapi.

Službe
Zdravo dekle,
pridno, četudi sirota, da je se dobro vzgojena, 15 do 17 staro, se spreje- me takoj v boljšo hišo za lahka hišna dela. Lju- biti mora otroke. — Na- slov pove upravo »Slov. Narod«. 2333
Samostojen obratovodja,
absolvent rudarske šole — se išče za premožov- nik v Sloveniji. Plača po dogovoru. — Stanovanje, kurjava in luč prosta. — Ponudbe pod »Slovenski premožovnik 2347« na upravo »Slov. Narod«. 2333
Prodaj
Več stelaž
prodamo. — Poizve se: Stari trg 11, Knjižnica, od 4. do 7. zvečer. 2207
Proda se klavir,
nova salonska garnitura in banja po ugodni ceni. — Naslov pove upravo »Slov. Narod«. 2332
Naprodaj:
stara okna, vetrnice, dvo- krilna vrata, počnice, skrilavec itd. — R. Smie- lowski, mestni stavbenik, Rimska cesta 2. 2331
Otroški voziček
brez strohe in otroško posteljo (železno) prod- am za 600.— Din. Tudi posamezno. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 2327
Spalna oprava
(nova, fina) izdelana na slovinovo (kot vse vlo- ženo) se prodaja po zelo nizki ceni. — Več se izve v trgovini pohištva, Komenskega ulica 28. 2337

MALI OGLASI
Tehniki, pozor!
Prodajam vsled preselitve kolekcijo tehniških knjig. — Ponudbe pod »Ugod- no/2336« na upravo »Slov. Narod«. 2336
Več voz
konjskega gnoja prodam po dogovoru. — Zamenjam tudi za seno, slamo ali oves. — Plan- tarič, Rimska cesta 23. 2334
Naprodaj
spalna oprava
iz trdega lesa, mahogoni, svetlo imitirani vložki, jesenova, fino politira- na. Delo zanjamo, ce- na 6000 Din, postavljeno franko Ljubljana na dom ali postaja. — Na ogled pri tvrdki Josip Šolfa, mizarstvo, Spodnje Lo- ke, pošta Lukovica pri Domžalah. 2278
Stanovanja
Na stanovanje
in hrano se sprejmeta takoj dva gospoda. Cena primerna. — Ambrožev trg št. 1, Ljubljana. 2304
Kdo odstopi
zakonskemu paru brez otrok malo stanovanje. Za nagrado bi v prostem času obdeloval vrt ali druga hišna dela. — Pi- smene ponudbe na upra- vo »Slov. Narod« pod »Spomladno delo/2325«. 2325
Neuremičnine
Realitetna posredovalnica
Josip Saje
LJUBLJANA, Sv. Jakoba nabrežje št. 29 — SE PRIPOROČA V NA- KUP IN PRODAJO NE- PREMICHIN. 2126
Hiša z vrtom
v bližini Novega mesta se prodaja za ceno 225.000 kron. — Naslov pove g. Karas, Novo mesto. 2330
Dve trgovski hiši
blizu glavnega kolodvo- ra, na zelo prometnem kraju — napredaj vsled nakupa drugega posest- va. Kupcu velik lokal- takoj na razpolago. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 2284
4 stavbne parcele
v skupni izmeri 3256 m² napredaj v prodajo. Pro- damo ali skupno. — Poizve se pri lastniku Anton Kramarju ali pri g. Jože Seidnu, Ljublja- na VII, Celovška cesta 2. 2298
Posestvo
pri Sv. Miklavžu, posta- ja Rimske Toplice, se odda v najem ali prod- a. Sadonosniki, njive, gozd; redi se lahko 8—10 glav živine. — Pojavnila v šoli Sv. Miklavž, postaja Rimske Toplice, pošta Laško. 2273
Vila »Straža«
na Bledu
obstoječa iz 14 opreme- njenih sob, s krasnim sadnim parkom, je pod ugodnimi pogoji — na- prodaj, event. se za- menja za posestvo ali stavbni prostor v Lju- bljani. Inventar je kom- pleten za event. ustano- vitev pensiona. Lega krasna, v središču Bleda; vsi prostori takoj na razpolago. — Dopisi na: E. Navinšek, Ljubljana. 2272
Šokali
Išče se lokal
za takoj. — Naslov pove uprava »Slov. Nar.« 2329
Dopisovanje
Katera premož- nejša dama
bi srce za zvestobo po- darila 29letnemu, dobro situiranemu trgovcu in posestniku? — Ponudbe pod »Sijajna bodočnost 2342« na upravo »Slov. Narod«. 2342
Dva brata
(27 in 30 let) iz ugledne rodbine, eden prevzame veletrgovino in posestvo, drugi bi se priženil — isčeta resnega znanja s simpatičnim in premož- nim gospodčinima. — Cenj. ponudbe pod »Dve sestri/2343« na upravo »Slov. Narod«. 2343
Razno
Modna krojačnica
J. Sušnik
se je preselila v Selen- burgovo ulico št. 4, dvo- rišče, levo, in se pripo- roča. 2328
Polenovka,
namočena, se dobi vsak petek — pri tvrdki PR- KHAM, Ljubljana, na- proti hotela »Union«. Dobi se tudi med ted- nom. 1014
Pozor!!
Plačujem po visokih ce- nah staro obleko, čevlje in pohištvo. — Dopisnica zadostuje. — Pridem na dom. — Dramé Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29. 2338
Mesarijo in gostilno
ali samo mesarijo v pro- metnem kraju v zameu v najem. — Ponudbe pod »Gostilna-Mesarija/2339« na upravo »Slov. Nar.« 2339
Simon Klumaneč,
Ljubljana, Selenburgova ulica 6. — Izdelujem ob- lebe po meri in najno- vejšem kroju. Jamčim za najlepše izdelavo. — V zalogi angleško in češko blago. 2262
Kapitalisti pozor!
Isčem kompanjona za pre- metno rudolodbo za pre- met v okolici Rajhen- buga, okraj Brežice. Uspeh zagaran. — Po- nudbe pod »Rudolodba 2287« na upravo »Slov. Narod«. 2287
Zaloga klavirjev in pianinov
najboljših tovarov Bö- sendorfer, Czapka, Ehr- bar, Hözl, Schweigho- fer, Originar Stiegl itd. Tudi na obrok! — Jeri- ca Hubad, roj Dolenc, Ljubljana, Hliserjeva ul. št. 5. 30
Sir
pod emendolaki kilogram Din 42.—; grover, polno- masten Din 40.—; trapis- tovski, polnomasteni, di- narjev 35.—; trapistov- ski II Din 32.50. Po po- štji od 5 kg naprej; v Ljubljani dostava na dom. — Ivan Kos, mle- karna, Ljubljana, Bebo- ričeva 28. 2335
Znižane cene za otroške vozičke
ki se dobijo direktno v domači tovarni otroških vozičkov in dvokoles — »TRIBUNA«, F. B. L. Ljubljana, Karlovska ce- sta št. 4 — Istotam se dobijo po nižnji ceni nova dvokolesa, mali po- možni motorčki, šivalni stroji in pnevmatika, ter se sprejemajo v polno popravilo za emajljanje in ponikljanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji. — Pro- daja se tudi na obroke. 1480

TOVARNA
katera je najmoderneje urejena in ki je za dalje časa zasigurana z uspehi a se nahaja v največjem mestu Vojvodine, išče radi pove- čanja obrata kompanjon ali finančnika z
4-500.000 dinarjev
(gotovine, vrednostnih papirjev ali bančne garancije) eventualno se lahko na zahtevo ponudi proizvede v delniško družbo. Pojavnila samo na pismene ponudbe daje oglašni zavod Schmelke, Novi Sad, Futoški put 2.

Gradbeno podjetje G. Tönies, dr.
z o. z. v Ljubljani, javlja žalostno vest, da je nje dolgoletni sodrnik, stavbeni vodja gospod
Josip Jakusch
dne 2. t. m. po daljšem bolehanju preminel.
Vrlenu možu in strokovnjaku ohranimo trazen spomin!
Ljubljana, dne 2. aprila 1924.

Natoneje
CEMENT
Prima Portland trboveljski in dal- matinski dobavlja v poljubnih množinah. — V zalogi tudi APNS. — Naročila sprejema:
H. Petrič,
Gospodstva cesta 16/L
Telefon 343 1741

Dieslov motor
12 HP
skoraj nov, malo rabljen — se prodaja jako ugodno. Inter- esenti naj se pismenim putem obnejo na tvrdko »ZORA«, Ljub- ljana, Kralja Petra trg 2.
Strešno lesenko prvovrstno
Kontinental (Kontinental-Holzwerke)
dobavlja takoj v vsaki množici najceneje
Jos. R. Puh, Ljubljana,
Gradska ulica 22. Telefon 365

Knjigovodja,
ki obenem opravlja nemško korespondenco in je zmožen hrvaščine, se išče za železninsko veletrgovino na deželi. Ponudbe pod Za-1783 na Publikatlas d. d., Zagreb, Gunduličeva ulica 11.

B. S. A.
MOTOCIKLI
dospeli.
V cenilni vožnji
Pariz-Nizza
so si priborili:
2, 3/4 HP 1 cilindar — Zlato medaljo;
3 1/2 HP 1 cilindar — Zlato me- daljo;
B. S. A. Team: Pierre-Bermond-Pokal.
Generalno zastopstvo in za- loga za Jugoslavijo:
Jugo-Auto,
Ljubljana, Dunajska cesta 36

Velesajam u Frankfurtu na Maini
održavati će se od 6. do 12. aprila o. g.
Glede uputa i legitimacija obratili se na Hamburg Amerika Linio.
Glavno zastupstvo za Jugoslaviju J. G. Brzaković, Zagreb.

Pravkar so izšli CLAUDE FARRÈRJEVI
CIVILIZIRANCI
v prevodu Mirana Jarca, tisk in založba „Narodne tiskarne“ v Ljubljani. Knjiga je zbudila v Franciji in po vsem svetu velikansko pozornost, ker je prvi ev- ropski književni roman, ki je na umetniški način razgalil življenje Evropejcev in ljudstva tonkinske kolonije v Vzhodni Aziji. Pisatelj opisuje zabode tamošnjega prebivalstva s pretresujočo resničnostjo. Knjiga se dobi v vseh knjigarnah. Cena broš. 20 Din.

Inserirajte v „Slov. Narodu“
Pravkar so izšli CLAUDE FARRÈRJEVI
CIVILIZIRANCI
v prevodu Mirana Jarca, tisk in založba „Narodne tiskarne“ v Ljubljani. Knjiga je zbudila v Franciji in po vsem svetu velikansko pozornost, ker je prvi ev- ropski književni roman, ki je na umetniški način razgalil življenje Evropejcev in ljudstva tonkinske kolonije v Vzhodni Aziji. Pisatelj opisuje zabode tamošnjega prebivalstva s pretresujočo resničnostjo. Knjiga se dobi v vseh knjigarnah. Cena broš. 20 Din.